

Tisoč delavcev — sodelavcev

O maju gre glas, da je mesec mladosti, mladost pa označuje polet — tudi delovni. Morda je tudi zato prava odločitev, da se je s 1. majem začela naša skupna akcija članov Zveze sindikata Slovenije »TISOČ DELAVCEV — SODELAVCEV«.

Zamisel o tej akciji je nastala kot odraz spoznanja o vlogi obveščanja pri uresničevanju samoupravljanja delavcev. Ustrezna obveščenost je temeljni pogoj vsakega odločanja. Akcija »TISOČ DELAVCEV — SODELAVCEV« vodi k uresničevanju stališč, da ni dovolj, če je delavec le objekt odločanja, ampak mora v procesu odločanja tudi sam sodelovati. S to akcijo bomo delavci

dobili širšo družbeno spodbudo za uresničevanje te svoje vloge, ki je sestavni del našega samoupravnega vedenja. Delavci moramo obveščanje čutiti za svojo pravico in dolžnost, kar je tesno povezano tudi z vlogo Zveze sindikatov Slovenije. Akcija ima še vrsto drugih učinkov, kot je zagotavljanje temeljne obveščenosti delavcev, dviganje kulture pisanja in govorne besede, samoupravnega dogovarjanja in odločanja, bogatenje izkušenj družbenopolitičnega dela, poživitev sistema obveščanja v združenem delu...

Iz vsebine tako zastavljene akcije izhaja odgovornost družbenopolitičnih delavcev Zveze sin-

dikatov Slovenije za njeno dosledno izvajanje. V delovnih organizacijah vodijo to akcijo uredniki internih glasil v sodelovanju s samoupravnimi organi, komunisti in z mladino.

Osnovni namen akcije »Tisoč delavcev — sodelavcev« je, pridobiti čim več delavcev — članov sindikata, da prebijejo zvočni zid molka. Kot sodelavci v akciji lahko sodelujejo vsi delavci in občani. Lahko sodelujejo kot avtorji vseh novinarskih zvrsti: vesti, člankov, poročil, reportaž, komentarjev, fotografij, fotoreportaž, podlistkov, humorističnih prispevkov itd.

V maju smo o akciji obveščali preko naših internih dnevnih Informacij. Veseli smo, da je v oddelek za informiranje že prispelo nekaj prispevkov avtorjev, ki doslej v dopisniški mreži še niso sodelovali. Prispevke štirih smo objavili že v prejšnji številki našega glasila in velika želja vseh sindikalnih aktivistov je, da bi lahko objavili v vsaki številki več prispevkov. Zato pozivamo vse, tako člane našega sindikata kot druge krajanke, da se nam oglasijo. Svoje prispevke lahko prinesete ali pa pošljete v oddelek za informiranje, tisti pa, ki jim pisanje ne gre preveč od rok, a bi želeli za beležiti kako zanimivost, se lahko osebno zglasijo. Njihovo ustno sporočilo bomo ustrezno oblikovali v pisani zapis in tako bodo tudi ti postali v tej akciji aktivni.

V »Našem delu« bomo vse prispevke z veseljem objavili, jih označili v bodoče kot prispevke v tej akciji ter jih normalno, kot vse, tudi honorirali. Kvalitetnej-

še prispevke bomo posredovali v objavo drugim glasilom, predvsem Naši skupnosti in Delavski enotnosti.

Akcija »Tisoč delavcev — sodelavcev« je bila sprejeta kot pomembna politična akcija sindikatov. Znak akcije je simbol, ki ga tudi objavljamo. Ta znak je podlaga za izdelavo posebne značke, ki jo bodo dobili novi delavci — sodelavci. Namen akcije pa je tudi, da novi sodelavci ne bodo samo enkrat zasvetili in potem ugasnili, pač pa bodo tudi vnaprej ostali sodelavci — dopisniki.

Obenem pa naj seveda spomnimo vse tiste naše sodelavce, ki v dopisniški mreži našega glasila že sodelujejo, da se nam večkrat oglasijo. Nekateri so sicer silno prizadevni, nekateri malo manj, a vsi se trudijo, le premalo jih je. Zato bi radi število dopisnikov povečali, saj bomo tako vsi bolje informirani, ker več glav več ve. Morda nam bo pri tem ta naša skupna sindikalna slovenska ak-

cija v pomoč. S tem pa, ko bomo nove članke naših dosedanjih dopisnikov poslali v objavo Naši skupnosti in Delavski enotnosti, se bodo tudi oni vključili v akcijo »Tisoč delavcev — sodelavcev«.

Vključimo se torej množično v naš celoten sistem obveščanja delovnih ljudi! Čim bolj bomo uresničevali naše naloge, med katere spadata tudi delavska kultura in obveščanje, bolj bomo krepili našo trdnost, enotnost in varnost. Bolj ko bomo delavci vključeni v samoupravno komuniciranje, bolj bomo uresničevali tudi družbeno vlogo sindikatov in prispevali k splošnemu družbenemu napredku.

Urednik

24. junij - krajevni praznik

13. julija 1941. leta je bila ustanovljena Molniška četa, v katero se je vključilo tudi veliko naših delavcev-borcev. Ob tridesetletnici njene ustanovitve so občani postavili spomenik Molniški četi na cbronku gozda pod brunarico v Zadvoru (na sliki)

Krajevna skupnost Vevče—Zg. Kašelj praznuje vsako leto 24. junija svoj praznik, ki je obenem tudi praznik vevške papirnice.

Na soboto, 24. junija leta 1843, torej pred 137. leti, je namreč v Janežiji iz papirnega stroja stekel prvi neskončni papirni trak. Ta dogodek je bil izjemnega pomena za vevški okoliš, ki je postal zibelka delavca — proletarca. Papirni trak iz stroja, ki ga danes ni več, je oblikoval ljudi na Vevčah in vso bližnjo okolico.

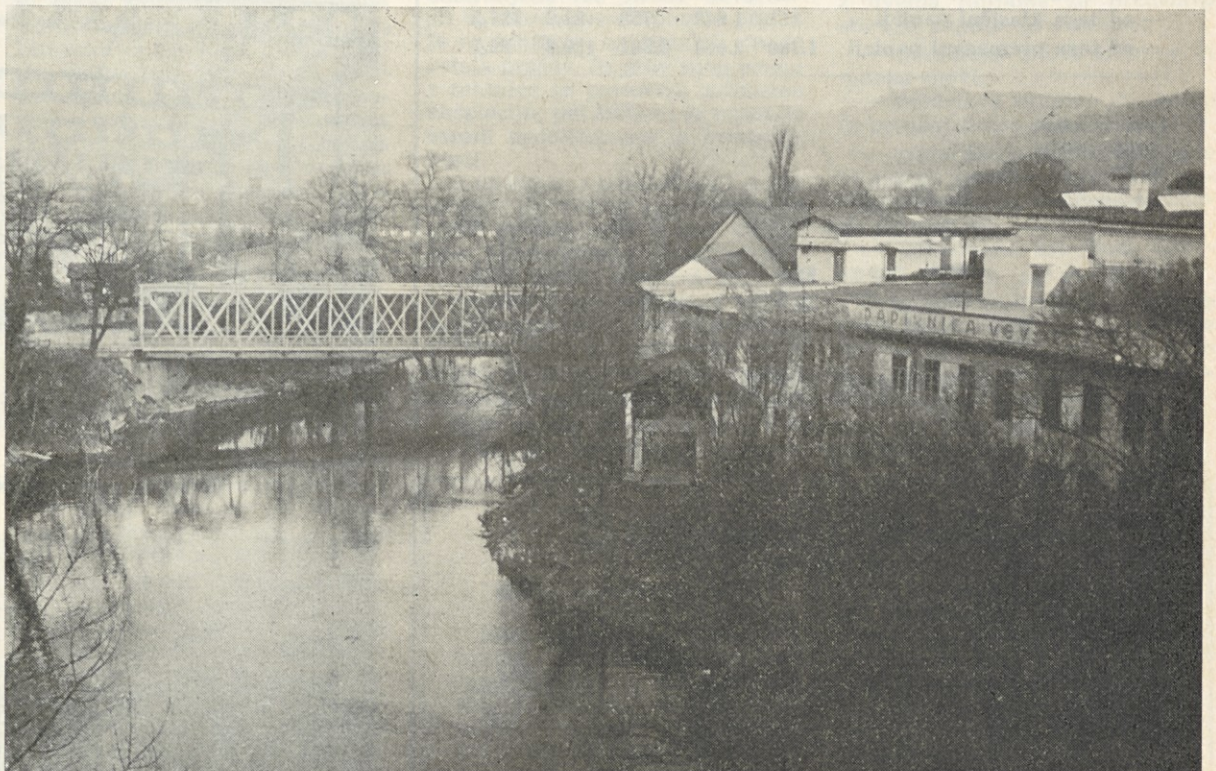
Tudi letos smo ga dostojno proslavili z mnogimi športnimi tekmovanji, za kulturni program pa je poskrbel Papirniški pihalni orkester Vevče, ki praznuje letos 80-letnico in je imel ob priložnosti krajevnega praznika jubilejni koncert.

Tudi pohod mladine, ki je bil 14. junija, je bil povezan s krajevnim praznikom. Pohodna mladinska četa je obšla vsa spominska obeležja v vevški okolici.

Več o praznovanju bomo objavili v naslednji številki glasila.

V. B.

Letos praznujemo 30-letnico delavskega samoupravljanja

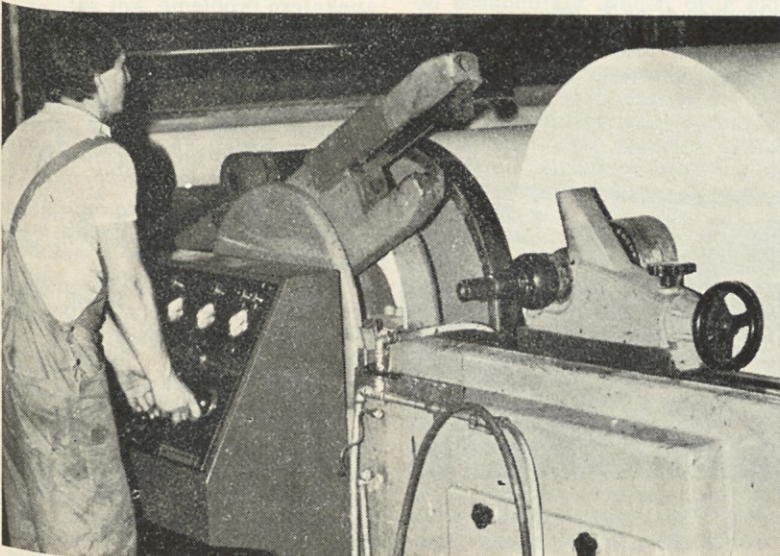
Prvo zasedanje delavskega sveta vevške papirnice je bilo 17. septembra 1950. leta. To je pomemben mejnik v razvoju naše družbe, ki mu bomo dali poudarek v naslednji številki našega glasila, ki bo izšla v začetku septembra.

Zato pozivamo vse družbenopolitične delavce in samoupravljalce, da pobrskajo po svojih arhivih in nam prinesejo fotografije, ki se nanašajo na dogodke pred tridesetimi leti; napišejo naj nam ali pa

pridejo povedati, kako je delo takratnih aktivnih samoupravljalcev potekalo, skratka, želeli bi prikazati delo v tem pomembnem zgodovinskem obdobju.

Vse prispevke, katerih upamo, da ne bo malo, saj o tem pionirskem delu je moč veliko povedati in prikazati, pošljite do 5. avgusta v oddelek za informiranje, ali pa se osebno zglasite, veseli vas bomo.

Uredništvo

Navijanje papirja na III. PS

Gibanje proizvodnje v mesecu maju 1980

TOZD TEHNIČNI PAPIR

Proizvodnja:

	Doseženo		Indeks		Plan 1980 mes.
	V. 1980	I.—V. 1980 ϕ	V. 1980	I.—V. 1980 ϕ	
Papir skupaj ton:	2.646	2.883	2.713	97,5	106,3
— od tega klasični papirji	1.530	1.615	1.428	107,1	113,1
— od tega premazani papirji	1.116	1.268	1.285	86,8	98,7
Lesovina	232	331	333	69,7	99,4
El. energija MWh	3.283	3.736	3.418	96,1	109,3

Izkoriščanje zmogljivosti papirnih ter premaznega stroja:

	V. 1980	I.—V. 1980 ϕ	ϕ 1979	Plan 1980
II. PS	81,6	90,9	90,1	92,6
III. PS	90,5	91,8	84,1	92,1
IV. PS	90,2	92,5	91,4	92,6
Skupaj PS:	93,4	91,7	88,5	92,4
Premazni stroj	53,5	59,5	67,9	
Izmet v %:				
papirni stroji	8,5	11,3	12,1	12,5
premazni stroj	11,4	21,9	22,9	

Proizvodnja papirja ni dosegla planirane zaradi državnih praznikov ter remonta toplotne, kar pa smo izkoristili za temeljita popravila papirnih strojev. Ostali zastoji, razen prej omenjenih, pa so bili izredno nizki, prav tako tudi izmet, kar je ugodno vplivalo na višino proizvodnje. Proizvodni program je bil precej zahteven, saj je vseboval nad polovico papirjev za izvoz, od tega največ bankpost papirjev, kulerjev, ciklostila in premazanih papirjev, za domači trg pa smo izdelali največ tapetnih papirjev.

TOZD GRAFIČNI PAPIR

Proizvodnja:

	Doseženo		Indeks		Plan 1980 mes.
	V. 1980	I.—V. 1980 ϕ	V. 1980	I.—V. 1980 ϕ	
Papir skupaj ton:	2.941	3.106	3.059	96,1	101,5
— od tega klasični papirji	161	1.042	758	21,2	137,5
— od tega premazani papirji	1.780	2.064	2.301	120,8	89,7

Izkoriščanje zmogljivosti V. PS:

	V. 1980	I.—V. 1980 ϕ	ϕ 1979	Plan 1980
Stopnja v %	82,9	86,9	83,5	85,6
Izmet v %	18,8	19,0	18,7	19,4

Tudi na V. PS proizvodni plan ni bil dosežen iz istega razloga kot v stari proizvodnji. Proizvodni program so razen ciklostila sestavljali izključno premazani papirji. Višina izmeta se je gibala v normalnih mejah, nepredvidenih zastojev pa smo zabeležili izredno malo.

TOZD VETA

Proizvodnja:

	Doseženo		Indeks		Plan 1980 mes.
	V. 1980	I.—V. 1980 ϕ	V. 1980	I.—V. 1980 ϕ	
Tapete rolic	172.547	155.235	183.330	94,1	84,7
Lepilo zavrtkov	24.365	21.207	12.500	194,9	169,7

Tudi proizvodnja tapet ni dosegla planirane, delno zaradi praznikov, delno pa zaradi premajhnega povpraševanja, ki sicer narašča, vendar pa še vedno zaostaja za lanskoletnim.

Stabilizacija in investicije

Najnovejši stabilizacijski ukrepi nas silijo v še bolj smotrno in preudarno koriščenje investicijskih sredstev. Kratkoročni plan investicij in smernice srednjeročnega plana za obdobje 1981—85 predvidevajo nekatere investicije, ki so zaradi dotrajanosti obstoječih pogonov nujno potrebne. Naj jih naštejemo:

Proizvodnja kalcijevega karbonata

Splošni stabilizacijski ukrepi in uvozne restrikcije narekujejo čimprejšnjo izgradnjo priprave kalcijevega karbonata. Smo v fazi pridobivanja potrebne gradbene dokumentacije. V kratkem bomo pridobili tudi že projekte. Po izdelanem investicijskem elaboratu, ko bodo razčiščena še nekatera odprta vprašanja, se bomo o nameravani investiciji odločali na zborih delavcev. Lastna udeležba pri tej investiciji bo ca. 30 % ali 10.000.000 din.

Izgradnja novega vhoda

Že jeseni smo začeli z izgradnjo novega vhoda z vratarnico nasproti gasilskega doma. Izločena so bila tudi sredstva v višini 1.900.000 din. V času izgradnje so se povečale cene gradbenih del in opreme, obenem pa smo se od-

ločili za vhodna vrata z elektromotornim odpiranjem za tovorna vozila in za vlak. Vratarnica in vhod bosta predana v uporabo avgusta.

Razpuščanje kaolina

Prva faza, to je razpuščanje z rezervoarji, je že nekaj časa gotova, medtem ko smo II. fazo, to je skladišče razsutega kaolina, zgradili lani. V fazi dobave je še dvonamensko dvigalo, ki bo po pogodbi predano uporabniku konec letošnjega leta.

Specifikacija investicije v 000 ND:

— gradbena dela	6.644
— oprema	4.720
Skupaj	11.364

Zaklonišče

Izgradnja je končana. V januarju je bil ogled komisije za tehnični prevzem, ki je ugotovila nekatere pomanjkljivosti. Le-te smo že odpravili. Takoj po formiranju ekipe za upravljanje zaklonišča bomo objekt predali uporabnikom.

Specifikacija investicije v 000 din

— gradbena dela	5.192
— domača oprema	1.893
Skupaj	7.085

Plinovod

Plinovod do toplotne sicer obratuje že dalj časa in imamo pridobljeno že tudi uporabno dovoljenje. Vendar pa smo investicijo zaključili finančno v letu 1979 po naslednji specifikaciji (v 000 din):

— gradbena dela	1.520
— oprema	1.500
— razno	213
Skupaj	3.233

Prizidek k V. PS

V januarju podpisana pogodba obvezuje izvajalca, da dokonča vsa dela do septembra letos. Gradis, ki je izvajalec gradbenih del, je temeljenje s tlakom do kote +1 m dokončal v maju, Rudis pa s svojimi kooperanti naslednje:

- jeklena konstrukcija je gotova,
- fasadna obloga in strešna kritina gotova do 25. 6.,
- centralno ogrevanje in vodo-vod do 30. 9.,
- elektroinstalacije do 30. 9.,
- zasteklitev objekta do 30. 6.

Investicijska vrednost prizidka bo 7.800.000 din.

Rekonstrukcija HE Fužine

Zaradi predvidenega pomanjkanja el. energije v državi bo investicija upravičena in deležna podpore širše skupnosti. Kot prednostna panoga bomo imeli podporo in pomoč tudi pri namerjemanju kreditov pri LB.

Papirni stroj VI

Smernice plana predvidevajo postavitev novega PS VI proti koncu obdobja 1981—85. Menimo, da bo omenjena investicija nujna, v kolikor želimo zadovoljiti kupce tako s količino kakor s kvaliteto papirjev, ki pa bo na starih strojih težko dosegljiva. Ob izgradnji novega papirnega stroja bo potrebno zgraditi tudi spremljajoče objekte, kot so povečanje toplotne, rekonstrukcija delavnic, skladiščni objekti...

Male investicije in nadomestitve

Sredstva bodo po kratkoročnih planih, sprejetih na delavskih svetih posameznih TOZD.

Pregled tekočih in predvidenih investicij kaže, da je sicer naš program zastavljen dokaj ambiciozno, vendar v okviru realnih možnosti. Tako imenovane negospodarske investicije se že v prejšnjih programih niso pojavljale, v tej zaostreni gospodarski situaciji pa bomo morali temu problemu posvetiti še večjo pozornost.

Zadnji restriktivni ukrepi in ukrepi, ki bodo še sledili, bodo močno omajali silno investicijsko ekspanzijo, ki je bila prisotna v zadnjih letih. Pričakujemo lahko, da bodo vse investicije šle preko rešeta, kjer bo izvedena stroga selekcija po zaenkrat še neznanih kriterijih. Prav tako je tem ukrepom dodana obvezna prijava investicije pri Gospodarski zbornici, ki bo tudi vršila selekcijo.

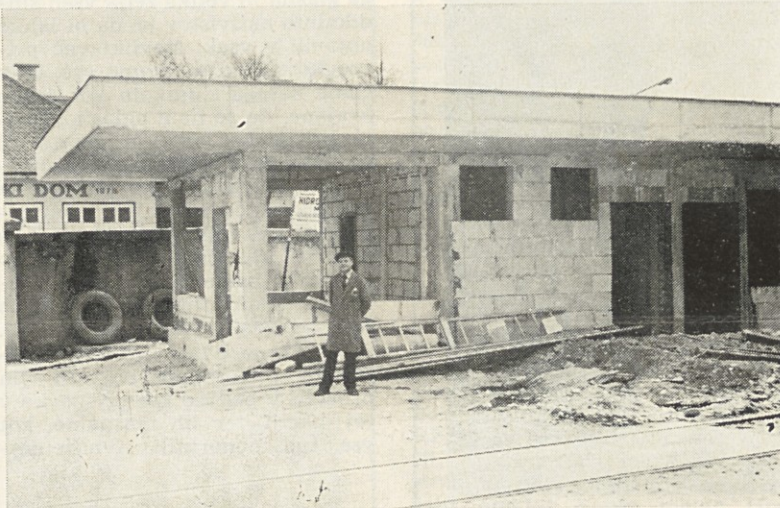
Ob vsem tem delu in tekoči problematiki pa velja opozoriti na nekatere probleme, kot so:

- prepočasno pridobivanje gradbene dokumentacije, ki se kljub zagotovitvi odgovornih z najvišjih mest ne vrši hitreje,
- prešibka strokovna zasedenost investicijske službe in nerazumevanje za izpolnitev le-te,
- pomanjkanje strokovnih kadrov (mesto vodje gradbene operative že več mesecev ni zasedeno),

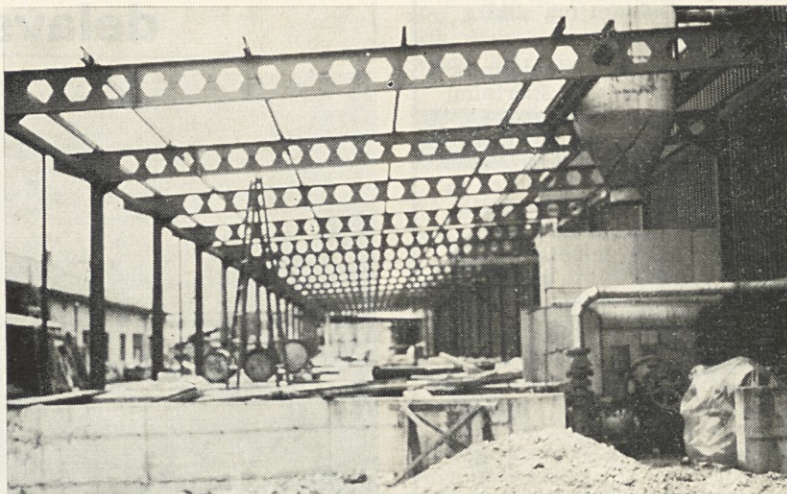
- zaradi zgoraj navedenega in pa preobilice dela zaposlenih visokostrokovnih kadrov ni možno organizirati učinkovitega teamskega dela za reševanje konkretnih razvojnih problemov.

Problemi objektivne narave bodo rešljivi le ob strogem upoštevanju stabilizacijskih mer vseh zaposlenih, predvsem pa vodstvenih in vodilnih v Papirnici Vevče.

Stane Jalovec

Dela pri naši novi vratarnici napredujejo

Jeklena konstrukcija montažnega prizidka pri petem papirnem stroju; desno je nov razpuščevalce izmeta za V. PS

Urejanje prostora med novim prizidkom V. PS in mizarsko delavnico

Zemeljski plin v slovenski papirni industriji

(5. nadaljevanje)

13.2. Struktura cene

ZP = 3,31 din/m_n³

Para = 0,31 din/kg (kotel kurjen z ZP)

Sušenje z ZP 1,64 kg pare/kg pap. × 0,31 din = 0,508 din/kg pap.
0,11 m_n³/kg pap. × 3,31 din = 0,364 din/kg pap.
skupaj = 0,872 din/kg pap.

Sušenje papirja s paro proizvedeno iz mazuta, terja 2,9 kg pare/kg papirja × 0,31 = 0,899 din/kg papirja.

Iz obeh primerov lahko ugotovimo, da je kurjava z ZP cenejša za 0,027 din/kg papirja.

14. Papirni stroj 6

Karakteristika stroja

YANKEE papirni stroj z enim sušilnim valjem
5170 mm
Ø 4200 mm, 8,8 bar, para
1500 m/min
700 — 1200 m/min
tissue 13 — 30 g/m²
do 50 %
celuloza in papirni odpadki
— brez ZP (temp. zraka v haubi max. 150° C) 97 ton/24 h, 14 g na situ, hitrost 921 m/min
— z ZP (temperatura zraka v haubi 320—350° C) 120 t/24 h, 13 g na situ
ZP

Gretje haube

14.1. Oprema za koriščenje zemeljskega plina na PS 6:

Pri tem stroju dovajamo segreti zrak deljeno in sicer v I. polovico haube (mokra skupina) in II. polovico haube (pope navijalnik). V I. polovici so vgrajene 3 kurilne komore s tremi gorilniki, max. toplotna zmogljivost je 3,6 · 10⁶ Kcal/h, poraba plina 475 m_n³/h, II. polovica haube ima 2 kurilni komori z dvema gorilnikoma, max. toplotna zmogljivost je 2,4 · 10⁶ Kcal/h, poraba plina 315 m_n³/h. V obeh primerih je območje regulacije 1 : 5; pred vstopom v gorilnik ima ZP tlak 0,2 bar.

V zgorevalnem prostoru kurilnih komor je vgrajeno 5 gorilnikov Maxon-Overpak-EB-5 za ZP. Vsak gorilnik ima vgrajeno dušilno loputo za ZP in zgorevalni zrak, katero je možno nastavljati

s pnevmatsko napravo. Nadalje je vsak gorilnik opremljen z vžigalno napravo, vžigalno elektrodo z nastavljivim ventilom za vžig plina ter z UV diodo za kontrolo plamena.

Pred vsakim gorilcem je nameščena kompletna plinska armatura.

Potrebni zgorevalni zrak nam da radialni ventilator, ki tlači zrak po zračnem kanalu do gorilnikov. V zračnem kanalu je vgrajeno tlačno stiskalo za zrak, nastavljen na 200 mm VS ter manometer. Zgorevalnemu prostoru še pripada:

- kazalo tlaka,
- tlačno stikalo ter manometer.

V dovodnem zračnem kanalu obtočnega zraka, t.j. med sušilno haubo in zgorevalnim prostorom, so vgrajeni:

— Termoelement za regulacijo temperature z varnostnim termostatom, nastavitev max. 480° C.

ZP za segretje obtočnega zraka smo pričeli uporabljati maja 1979.

Glavni smoter je povečati proizvodnjo papirja na stroju od 96 t/24 h (brez ZP) na 120 t/24 h. Zaradi drugih tehnoloških problemov dosedaj z ZP še niso dosegli maksimalnih rezultatov. Ugotavljajo, da se od časa do časa, ko so pričeli uporabljati ZP, manjša poraba pare za potrebe sušilnega valja.

15. Tehnološke prednosti za PS 6 in PS 5

Pri PS 6 so ugotovljene naslednje prednosti:

1. Ker je prispevek toplote površini sušilnega valja manjši, je znižan tlak 6 bar in temperatura na površini valja 155—160° C na 3 bar ter temperaturo 128—132° C. Iz tega sledi:

— Zaradi intenzivnega sušenja zgornje polovice valja, ki je pod vplivom vpihovanega vročega zraka (32° C), je sušenje boljše. Smole, ki jih vsebujejo nekatere vrste celuloze, se ne lepijo na površino valja; s tem ostane njegova površina gladkejša.

— Pri papirnih odpadkih, ki imajo PVC ter druge površinske premaze, ne pride do njihovega izločanja.

— Dodatna sredstva, kot so: umetna smola, retenzijska sredstva, škrobi oz. trdilci, se lažje prenašajo; njihov učinek je večji.

— Manjše možne deformacije plašča gladilnega valja zaradi manjših raztezkov.

— Gladilni valj zaradi nižje temperature prenaša manj toplote na sesalnopritisni in pritisni valj, zato je življenjska doba obeh valjev daljša.

— Klobočevine bolje prenašajo nižjo temperaturo, predvsem takrat, ko postanejo zaprte.

— Pri nižji temperaturi gladilnega valja (pod 150° C) ne pride do kristalne vezi celuloznih vla-

ken; pri tem se plasti papirja dobro sprimejo.

— Več možnosti je za izdelovanje voluminoznejših papirjev, po katerih je danes vse večje povpraševanje.

— Strgala sušilnega valja (tj. krep in čistilno strgalo) imajo daljšo življenjsko dobo.

— Možnost zalaganja gladilnega (sušilnega) valja je manjša, zaradi tega je tudi linijski pritisk (obremenitev) manjši.

— V ciklonskih napravah in v haubi zaradi visoke temperature zraka (320—350° C) papirni prah zогleni že pri temperaturi 300° C, zaradi česar ni možna zamašitev vpihovalnih šob in zračnih kanalov.

— Pri višji stopnji mletja ne pride tako hitro do odbijanja papirne plasti na površini gladilnega valja.

15.1. Slabe strani

Potrebno je redno čiščenje vročevodnih kanalov za zrak, potisnih ventilatorjev in zgorevalne komore. Potrebno je izvesti vrsto

»TISOČ DELAVCEV — SODELAVCEV«

Tudi prah je eksploziven

Presenečen sem bil, ko sem v neki tehnični reviji prečital, da je tudi prah lahko močno eksplozivno sredstvo. Zgrozil sem se ob misli na kopico prašnih oblakov ob reparaturah in čiščenju v naših delovnih prostorih.

Inštitut za raziskavo prahu v ZRN je navedel, da so v papirni industriji nesreče pri delu v 2 % primerov povzročene zaradi eksplozije prahu. V lesni industriji je ta procent izredno visok — 34 %, slede pa živilska, plastična, kovinarska in premogovna panoga industrije.

V neki veliki papirnici je delavec z ročnim gasilnim aparatom gasil manjši požar. Curek iz aparata je razpršil prah v okolici in odjeknila je močna eksplozija s pritiskom 8—12 ton/m² pri 300° C. Kasnejše komisijske raziskave so ugotovile, da je strašno razdejanje in smrt povzročila eksplozija prahu, ki se je pri gašenju dvignil v okolico.

Predno so varilci v nekem žitnem silosu pričeli z delom, so bile odstranjene vse možne nevarnosti za morebitno eksplozijo prahu, le na tehtnico so pozabili in je ostala prašna. In prav snop prahu s tehtnice je povzročil neizbežno eksplozijo; pet življenj je ugasnilo zaradi nedoslednosti in brezbržnosti.

In na kaj smo pozabili mi? Ali ni možno, da tudi v naši papirnici pride do eksplozije prahu? Kadar smo namreč čistili elektromotorje, so se oblaki prahu dvigali po vsej proizvodni hali petega papirnega stroja. In če smo se vrgli na čiščenje v strojni dodelavi, se je zaradi dvignjenega prahu nočno zmanjšala vidljivost. Takrat pač

požarnovarnostnih ukrepov, da ne pride do požarov. V začetku obratovanja so imeli več začetnih požarov, ker se je v ventilatorju vnel fini papirni prah. Ravno tako je potrebna temeljita dnevna kontrola vseh plinovodnih instalacij in plinskih elementov.

Tehnološke dobre in slabe strani veljajo za oba papirna stroja 5 in 6.

Sklepna misel

Z uvedbo zemeljskega plina smo pridobili kvaliteten energetski vir za osnovo in dodatno sušenje papirja.

Iz razvrstitve potrošnikov zemeljskega plina po panogah v SRS vidimo, da smo papirničarji na četrtem mestu po velikosti odjema. Kot veliki porabniki plina se moramo vsi truditi, da bomo vse prednosti novega energetskega medija uporabili čim bolj smotrno in gospodarno, gospodarno še posebej v tem času energetske krize.

Dipl. inž. Danilo Škerbinek

Ladislav Ulčakar

Rekonstrukcija v Lipljanih

Tovarna papirja »Stanoje Aleksič« v Lipljanih v Makedoniji je z nemško tovarno papirnih strojev Bruderhaus z Reutlingena sklenila pogodbo o predelavi papirnega stroja I.

Po predelavi bo zmogljivost stroja za 5 ton na dan večja. Rekonstrukcija bo vsebovala naslednja dela:

— modernizacija priprave snovi z dvema linijama za predelavo starega papirja in celuloze;

— predelava sitove skupine in natoka snovi;

— predelava skupine stiskalnic in posebej tretje stiskalnice;

— podaljšanje sušilne skupine in zračne tehnike, kakor tudi novega parnega in kondenzatorskega sistema;

— postavitev ustreznih dodelavnih strojev.

S tem se delovna organizacija trudi povečati proizvodnjo in se čim koristneje vključiti v resne proizvajalce papirja v jugoslovanski papirni industriji.

Osebna varnostna oprema

Naloga in namen osebne varnostne opreme je v tem, da dele telesa obvarujemo pred ranami in drugimi poškodbami. Pri tem seveda ne smemo misliti, da je z uporabo osebne varnostne opreme nevarnost že odklonjena, ampak nas ta le obvaruje pred vplivi in hujšimi posledicami. Jasnno pa je, da varnost nastopi le takrat, ko varnostno opremo tudi nosimo oz. uporabljamo.

Včasih je bilo pogosto slišati — »obleka dela človeka«, sedaj pa je izrek prišel že precej iz mode. To, kar danes nekdo nosi na sebi pri svojem delu, tudi malo pove, kaj je ta človek po poklicu. Zelo dobro lahko po obleki spoznamo, kakšen odnos ima človek, ki jo nosi, do varnosti pri delu.

Ključavničarji čedalje manj nosijo frfotajoče obleke. Poznajo prednosti modernega plavega tonala brez prenašitih žepov ali plapolajočih bluz; delovna obleka se prilaga telesu, da se pri delu ne zatika ob različne dele strojev in ob delovne naprave.

Strojno osebje nosi danes specialne delovne obleke, ki niso načrtovane z rokavnimi našitki in drugo navlakom, ampak je obleka brez žepov, ozko se prilagaja telesu, ne glede, ali je obleka eno ali dvodelna. Pri nakupu je treba na te stvari strogo paziti, kajti delovna obleka mora varovati, ne pa biti vzrok nesreče pri delu. O tem govorijo tudi predpisi, ki ugotavljajo, za kakšna dela je posamezne vrste obleka primerna.

Tudi čelada je eden od varoval pred nesrečo pri delu ali v prometu. Kaj čelada pomeni, je bilo že tisočkrat dokazano. Biti mora

dovolj trda in prožna, da obvaruje lobanjo pred poškodbami, ki nastanejo zaradi padcev trdih predmetov ali udarcev. Tudi dovolj lahka mora biti, da nas s svojo težo ne ovira pri delu. Delovna organizacija je obvezana nuditi čelade delavcem povsod tam, kjer nastopa nevarnost padajočih predmetov ali pa nevarnost zaradi udarcev, ki bi lahko poškodovali glavo. Tam je seveda treba čelado tudi nositi. Varovalna čelada je po navadi iz umetne mase in s tem tudi podvržena staranju in razpadanju. Zato je priporočljivo, da jo menjamo vsaj vsakih 5 let.

Drobci, obruski, iskre, kisline ali lug, kakor tudi škodljiva sevanja lahko naše oči neozdravljivo poškodujejo. Noben drug človeški čutni organ ni tako ranljiv. Torej spada k vsem delom, pri katerih je oko ogroženo, učinkovito varnostno sredstvo za oči. Večinoma služijo temu varovalna očala, ki morajo zadostiti dvema pogojema: da učinkovito varujejo in da se udobno in krepko prilagajajo. Očala morajo varovati, ne pa ovirati. Vsakdo, ki opravlja dela, nevarna za vid, kot je brušenje, dolbljenje z dletom, izrezovanje, delo s kislinami, rabi lastna varovalna očala. Na vsak način morajo biti očala prilagojena delu. Na razpolago morajo biti tudi varovalna očala s posebnimi lečami za slabovidne.

Naše roke so pri delu v posebni nevarnosti. Zavarovane morajo biti proti rokovanju z ostrorobnimi pločevinami, koničastimi predmeti, nagrizajočimi jedkimi tekočinami, vročini ali mrazu. Na razpolago morajo biti vedno va-

rovalne rokavice različnih izvedb, da lahko izbiramo delu primerne. Velja osnovno pravilo, da mora biti roka zavarovana, njena funkcija pa ne sme biti ovirana. Vsaka rokavica ne služi vsakemu namenu, četudi je eno ali večprstna, iz usnja, gumija ali drugega blaga. Za vsako vrsto dela moramo izbrati primerno izvedbo. V območju vrtečih se strojnih delov pa predstavlja rokavica očitno nevarnost.

K osebni varnostni opremi spadajo tudi varnostni čevlji z jeklenimi kapicami, za zavarovanje prstov na nogi in morda tudi s podplati zoper žeblje ali druge koničaste predmete. V vsakem primeru mora čevljev ustrezati delovnim pogojem. Mora se dobro prilagati, biti udoben in po možnosti lahek. Zato se pri nabavi splača skrbno preizkusiti in izbirati.

Varna delovna oprema varuje ali vsaj omili posledice nesreče. Dober delavec jo nosi, ker ve, kaj mu pomeni lastno zdravje. Kdor misli, da bo brez osebne varnostne opreme uspel, bo moral nekega dne svoje zmotno mnenje drago plačati.

Ustrezna služba naše delovne organizacije primerno skrbi za zaščitna sredstva pri delu in kontrolira njihovo uporabo, vendar pa se še dogaja, da vsi vselej ne upoštevamo predpisov, ki so namenjeni le dobremu delu in zaščiti zdravja. Dogaja se tudi, da s to opremo ravnamo precej mačehovsko, jo zanemarjamo, ker ne upoštevamo, da gre to v stroške delovne organizacije in tako seveda v naše stroške.

Delegati poročajo

Javne govorilnice in...

Kontejnerska telefonska centrala predstavlja začasno tehnično rešitev na območju, kjer je deloma zgrajeno telefonsko omrežje, primanjkuje pa telefonskih števil. V skladu s tehničnimi možnostmi torej rešuje najnujnejše potrebe po telefonskih priključkih na določenem območju. Tudi kontejnerska telefonska centrala v Polju je bila postavljena s takim namenom. Zato bo možno telefonske priključke zgraditi le na tistih območjih, kjer obstaja telefonsko omrežje, in sicer: MS-6 (stolpčki in bloki), delno Novo Polje, deloma v

Polju in Zalogu. Območja, kjer ni telefonskega omrežja, bo možno reševati šele takrat, ko bo montirana prva telefonska centrala (6000 priključkov) in ko bo zgrajeno kabelsko omrežje na celotnem območju te centrale.

V planu izgradenj javnih telefonskih govorilnic za leto 1980 sta predvideni v Zdobrovi dve govorilnici in sicer Zdobrovska 88 in Zdobrovska XIII.

Izgradnja javne telefonske govorilnice na Gasilskem domu v Slapah ni v planu za leto 1980, ker na tem območju ni obstoječega telefonskega omrežja.

Pozdravljeni Rečani

Tradicionalno srečanje Rečanov in Ljubljancev, prebivalcev dveh pobratenih mest, je bilo letos v Ljubljani, v soboto, 14. junija. Prijateljstvo med prebivalci, ki se je stkalo v dvanajstih letih takšnih srečanj, je omogočilo izmenjavo številnih idejnopolitičnih, gospodarskih in kulturnih izkušenj. Takrat je tekla beseda predvsem o preoblikovanju občine in o ustanavljanju manjših krajevnih skupnosti.

Srečanja delegacij pobratenih mest so organizirana izmenično vsaki dve leti.

Krajevna skupnost Vevče-Zg. Kašelj je bila gostitelj delegacije Krajevnih skupnosti Pečine.

Papirniški pihalni orkester je bil gostitelj reškega pihalnega orkestra iz Trsata. Reški godbeniki so imeli pred kulturnim domom Vevče tudi promenadni koncert in tako pozdravili Vevčane, kar se da slovesno.

Na ogled naše tovarne sta prišli tudi delegaciji mestne konference ZKJ Reke in Ljubljane.

Srečanje je bilo prisrčno, lep sončen dan pa je tudi prispeval k še prijetnejšemu vzdušju.

Ker ob zaključku redakcije nismo uspeli zbrati vsega gradiva in fotografij, bomo v naslednji številki objavili posebno reportažo o obisku Rečanov na Vevčah.

V. B.

Jože Žgajnar je prejel srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije

Občinski svet Zveze sindikatov Moste-Polje zvesto spremlja delo osnovnih organizacij sindikata in njihovih članov.

Na seji predsedstva so dne 7. maja razpravljali o delu na sindikalnem področju in sklenili podeliti priznanja in srebrne znake sindikata tridesetim posameznikom in petim osnovnim organizacijam v občini Moste-Polje.

Podelitev je bila 23. maja v kulturemu domu Vevče. Krajši kulturni program je to slovesnost prijetno popestril.

Med prejemniki srebrnega znaka sindikata je bil tudi naš sodelavec **Jože Žgajnar**, zaposlen v TOZD VETA kot vodja duplex tiskarskega stroja.

Obenem s čestitkami smo mu zastavili tudi nekaj vprašanj, na katera je rad odgovoril:

Kaj smatraš, da pomeni dobra in aktivna sindikalna organizacija za člane kolektiva in za delovno organizacijo kot celoto?

»Mislim, da to pomeni zelo veliko, saj je le z aktivnim delom in z delavsko enotnostjo možno doseči delavske in delovne cilje.«

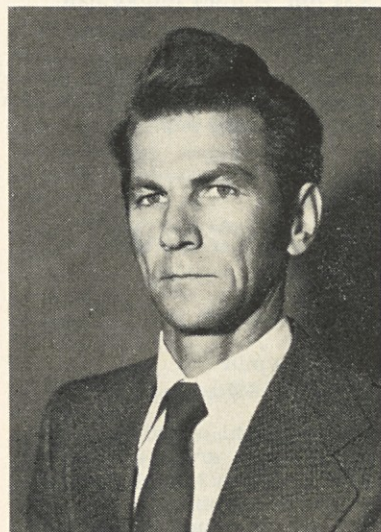
Kakšna se ti zdi povezava sindikalnih organizacij znotraj delovne organizacije in kakšna navzven, npr. v krajevni skupnosti?

»Osnovne organizacije zveze sindikata se v naši delovni organizaciji povezujejo v konferenco OZS. Konferenca je koordinator dela in to teče dokaj vzorno. Povezava s krajevno skupnostjo pa je bolj klavarna, saj mislim, da razen nekaterih skupnih kulturnih in kake športne akcije ni nobene druge prave povezave. Tu bo treba več angažiranja.«

Člani sindikata sodelujejo v odborih in komisijah samoupravnih organov. Ali misliš, da dovolj natančno in tehtno prenašajo ideje in sklepe med svoje sodelavce in

njihove predloge posredujejo samoupravnim organom?

»Ljudje smo pač ljudje s svojimi dobrimi in slabimi lastnostmi; in takšni so tudi sindikalni dele-

Jože Žgajnar

gati. Nekateri svojo vlogo dobro obvladajo, drugi pa so pasivni, eni bolj, drugi manj. Ti bi se morali bolj zavedati svojega poslanstva, saj delegati takšne organizacije, kot je organizacija delavcev — sindikat, zastopajo delavce in njihove interese.«

Poleg samoupravljanja imamo še mnogo torišč dela, kot npr.: na družbenopolitičnem, športnem, kulturnem, socialnem, družabnem področju itd. Kaj misliš, da bi bilo tu še treba storiti?

»Na vseh področjih smo precej aktivni, a velika večina pozablja, da je kultura tudi odnos do naše okolice in do delovnega prostora. Z ustreznimi opozorili bi morali

ljudi nenehno spominjati na to in v zavesti slehernega bi moralo biti neprestano prisotno geslo — NE UNIČUJ IN NE ONESNAŽUJ NARAVE. Tudi v našem glasilu bi o tem odnosu morali večkrat kaj zabeležiti.«

Kako gledaš na proizvodnost, ki je eden od virov dohodka in osebnega dohodka?

»Trenutno sem zaskrbljen zaradi preskrbe s surovinami glede na vse stabilizacijske ukrepe. Res pa je tudi, da bi se morali naučiti bolj varčevati, ne samo pri nas, tudi povsod drugje. Najbrž bo z boljšo organizacijo dela treba doseči boljše uspehe.«

O skupnih interesih odločamo delavci sami. Kakšno je stališče članov sindikata o tem konkretno v vašem TOZD?

»Res je, o naših interesih odločamo sami. Res pa je tudi, da se v vsaki skupini najdejo ljudje, ki so vnaprej vedno proti vsaki odločitvi ali akciji, in to brez pravega razloga, kot nekakšna opozicija. In takšni so tudi v naši temeljni organizaciji.«

Kakšen motiv te je do sedaj vodil pri delu na sindikalnem področju?

»Spoznanje, da je sindikat tista organizacija delavcev, ki slehernemu lahko pomaga, bodisi na socialnem ali delovnem področju, me je popolnoma pritegnilo v to delo. Seveda se veliko problemov ne da kar na hitro rešiti, a nikoli nisem obupal. V zadnjem času se pred sindikat postavljajo izredno odgovorne naloge, kot je delitev po delu in rezultatih dela ter podobno. Včasih ni prav nič prijetno biti sindikalni aktivist, ki se bori za pravično odločitev. Pri tem je meni v veliko pomoč zakon o združenem delu. Tudi vnaprej bom aktiven član naše organizacije,« nam je tovariš Jože zagotovil.

Stane Robida, dolgoletni urednik našega glasila, se poslavlja

V Papirnico Vevče je tovariš Stane prišel leta 1948. Z delom je začel v nekdanjem obratnem nadzoru. Po tem je bil nekaj časa normirec, sekretar v vzdrževanju, delal je pri nalogah z osnovnimi sredstvi, pred sedemnajstimi leti pa se je lotil izredno zahtevnih nalog na področju izobraževanja.

Ko je leta 1963 naša sindikalna organizacija začela z akcijo za izdajanje tovarniškega glasila, je tovariš Stane postal glavni in odgovorni urednik »Našega dela«. Tako je ob referatu za izobraževanje »preko noči« postal še novinar. Bil je vse, urednik in lovec za članki, fotograf in reporter. Šestnajst let je z veliko ljubeznijo in predanostjo kolektivu vevške papirnice urejal naše glasilo. »Naše delo« je ves čas opravljalo tudi pomembno izobraževalno poslanstvo — po zaslugi tovariša Staneta in pri delavcih je bilo vedno nestrpno pričakovano. Prvi letniki glasila so že zgodovina tovarne, saj je v njih naš razvoj spremljan skozi vsa leta. Tako imamo dragoceno »kroniko« Papirnice Vevče, za kar gre brez dvoma največja zasluga tovarišu Robidi.

Junija se je tovariš Stane poslovil od svojih sodelavcev, predno je nastopil letni dopust; 15. julija pa mu preneha delovno razmerje zaradi upokojitve. Obljubil je, da bo tudi potem ostal naš zvesti »zunanji« sodelavec in dopisnik.

Tudi izobraževalnega poslanstva ne bo očitno opustil saj bo, kolikor mu bo zdravje

dovoljevalo, še vnaprej prosvetljeval učence papirniške šole.

Več hobijev ima tovariš Robida, tako da mu ne bo dolgčas; a eden najljubših je fotografija. Njegovi sodelavci so mu ob odhodu poklonili v spomin fotografski aparat, ki mu bo prav gotovo marsikdaj v veselje. Upamo, da bodo njegove fotografije še vnaprej pestrile strani našega glasila.

Tovarišu Stanetu želimo v novem življenjskem obdobju zdravlja in zadovoljstva, za njegovo minulo plodno delo pa se mu iskreno zahvaljujemo.

Uredništvo

Likovniki — delavci v vevški papirnici — organizirani

Delavci likovniki so se organizirali v likovno sekcijo, ki deluje pri konferenci osnovnih organizacij sindikata naše delovne organizacije. Organizirali so se sicer že v lanskem letu, vendar vidnih rezultatov ni bilo. Zato so se odločili za razstavo, ki je bila od 16. do 21. junija 1980 v počastitev krajevnega praznika. Za prostor razstave so, kot trenutno najprimernejšega, izbrali avlo kulturnega doma Vevče.

Na tej razstavi so se predstavili vsi likovni samorastniki Papirnice Vevče, ki so se odzvali akciji in odmev je bil presenetljivo ugoden v veselje nas vseh.

Prvi sestanek v letošnjem letu so imeli likovniki 30. maja in med drugim so sprejeli tudi program delovanja, ki obsega:

— razstavo v počastitev krajevnega praznika, ki je bila obenem tudi predstavitev likovnih samorastnikov iz tovarne,

— organizacije likovne razstave v počastitev 30-letnice samoupravljanja in prvega delavskega sveta v Papirnici Vevče,

— organizacijo razstave gobelinov,

— organizacije razstav tudi drugih likovnih ustvarjalcev,

— sodelovanje z likovniki v krajevni skupnosti,

— poskrbeli bodo za stalno razstavo v avli kulturnega doma in v tovarniških prostorih,

— sodelovali bodo z zvezo kulturnih organizacij naše občine,

— povezali se bodo z Društvom likovnih samorastnikov v Ljubljani v smislu strokovnega izpopolnjevanja,

— prizadevali si bodo pridobiti nove člane.

K sodelovanju vabimo vse, ki se ukvarjajo s kakršnokoli likovno dejavnostjo (slikanje v vseh tehnikah, kiparjenje, izdelovanje gobelinov, umetniško fotografiranje, grafika itd). Predsednik sekcije je JEŽEK VINKO in preprosto se javite pri njem v kovinski delavnici. Amaterji, torej na plan, saj bi si vsi želeli ogledati vaše ustvarjalne dosežke, ker vemo, da umetnosti ne čutite samo pasivno, ampak ste tudi aktivni v odnosu do nje. V veselje nas vseh nam pokažite krila svoje ustvarjalnosti in tako povejte tistim, ki tega ne vedo, da je umetnost največja radost in nam pomeni več kot samo preprosto zadovoljstvo; to je neolčljivi del človekovega delovanja.

Peter Selan

Vprašanje samoupravnega sporazumevanja je še vedno odprto

V juniju se je redni mesečni aktiv novinarjev v OZD naše občine sestel v DO TOTRI.

Med mesečnimi aktualnostmi smo obravnavali problematiko sprejemanja družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov v organizacijah združenega dela.

27. junij
— dan
samoupravljalcev, smo letos praznovali v znamenju 30-letnega jubileja socialističnega samoupravljanja

V svojem poročilu je tov. Janez Lah dejal, da je situacija čista edinole na področju ljudske obrambe, pa še tu nekatere temeljne organizacije niso pristopile k sporazumu.

S samoupravnim sporazumom o graditvi tovarne pripravljene in polpripravljene hrane so velike težave, saj se ogromno TOZD ni pridružilo temu sporazumu, zato je ocena tega — neuspešno.

Tudi s samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev presežkov SIS družbenih dejavnosti za namene II. samoprispevka nismo dosegli kdove kako pozitivne akcije in zato programom trenutno še ni možno hitreje izpeljevati.

Nekaj TOZD v občini sploh še ni dalo odgovora. Investicije pa rastejo, problemi se kopičijo. Načrtovana sredstva za dokončanje objektov družbenega standarda iz II. samoprispevka pa je možno zbrati le, če se bodo vse TOZD v Ljubljani odločile ZA pristop oz. za to združevanje sredstev.

V teku je že akcija za III. samoprispevek kot edini možni način za doseg zadovoljitve ustrezne stanovanjske problematike v naši občini.

Tudi v združevanju sredstev za kulturni dom Ivan Cankar nismo v občini popolnoma uspeli; od 145 temeljnih organizacij se je le 99 odločilo ZA, nekaj pa svojih odločitev sploh ni poslalo. Povečanje prispevne stopnje za ta samoupravni sporazum je nastalo zaradi povečanja investicijske vrednosti iz načrtovanih 64 milijonov na 114 milijonov.

Ugotovimo tudi lahko, da v občini družbeni standard nazaduje, kar je posledica tega, ker nismo s stanovanjskimi objekti gradili vzporedno tudi objektov družbenega standarda. Sredstva skupne porabe so z rastjo družbenega

proizvoda oz. produktivnosti delovnih organizacij omejena. Vzroke temu neusklajenemu gibanju gradnje stanovanj in spremljajočih objektov družbenega standarda lahko pripisujemo neusklajenosti med družbenimi dejavniki. Lahko tudi trdimo, da združene samoupravne interesne skupnosti v okviru mesta niso dovolj aktivno odigrale svoje vloge.

V novih smernicah pa se je jasno nakazalo, da bodo imeli prednost pri razvoju na posameznih področjih tisti deli Ljubljane, ki so v nazadovanju (med temi je tudi naša občina). To je nujno potrebno izpeljati preko družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij v Ljubljani, če hočemo zagotoviti kontinuiteto razvoja mesta kot celote. V smernicah za srednjeročno obdobje je tudi jasno načrtano, da mora s stanovanjsko izgradnjo biti istovrstno zagotovljena izgradnja spremljajočih objektov družbenega standarda. Če ta zagotovitev za posamezne soseske ne bo možna, se bo stanovanjska gradnja morala ustaviti oz. upočasniti.

V. B.

*Študenti vrli,
v samoupravljalško prihodnost zrli;
saj bukke bleščeče,
znanosti polne, duha vnemajoče,
dajejo jim mnogo poguma,
energije, zagona;
v praksi pa, kot da ne poznajo — bontona.*

*Študenti vrli —
kmalu do visokega zidu prodrli,
ga z znanostjo, kot svojim teoretičnim orožjem podrli
in se v pravo, lepšo samoupravljalško prihodnost zazrli.*

Manca

»TISOČ DELAVCEV — SODELAVCEV«

Pesem — iskrena in globoka vez med ljudmi

V zadnjem času postaja vevški kulturni dom vse bolj izkoriščen, saj je med drugim priča tudi kulturnim prireditvam, namenjenim raznim praznikom, zaključni prireditvi mladih glasbenikov ob koncu šolskega leta, likovni razstavi ipd. Najbolj markanten pa se mi je zdel koncertni večer dveh pevskih zborov — Mešanega pevskega zbora Metalka in Mešanega pevskega zbora Vevče, ki je bil 6. junija.

»Pevski« večer je bil plod priprav naših in metalkinih organizatorjev kulturnih prireditev in je lep primer medsebojnega sodelovanja dveh organizacij ne le na poslovnem, temveč tudi na kulturnem področju.

Odziv občinstva je bil številčen (vsekakor je čutiti napredek glede na prejšnje prireditve), njegova reakcija, ocena koncertnega večera, pa zelo obetavna, kar je pevcem največje priznanje in stimulacija za nadaljnje delo. Na splošno lahko rečem, da so bili poslušalci navdušeni nad zborovskim petjem in da si je marsikdo ob koncu prireditve želel še več podobnih večerov, ki bi ljudi vsaj za hip odtrgali od vsakdanjih skrbi in potešili njihove potrebe po kulturnem udejstvovanju in izobraževanju.

Oba zbora, čeprav amatersko zasnovana, sta s svojim kvalitetnim nastopom pokazala zavidljiv nivo zborovskega petja in sta dokaz vztrajnega, trdega dela njihovih članov ter strokovnega usmerjanja zborovodij. Seveda ni dajati obeh v isti koš. Metalkin zbor, številčno precej šibkejši od vevškega, deluje že 5 let in ima več glasbenih izkušenj, več podlage, izpoljenosti in čistega podajanja glasbene govornice. Njegov repertoar zajema ne le naše narodne, temveč tudi naše in tuje moderne pesmi, ki so za glasbenega laika zelo zanimive in navdušujoče.

Vevški zbor je številčno močan, impresiven; obseg in zahtevnost njegovega programa sicer ne dosega Metalkinega, saj je v le-

Naš gost je bil Mešani pevski zbor Metalka; vodi ga zborovodja Mitja Gobec

Vevški pevci so pesem Naša vojska zapeli ob spremljavi harmonike; spremljala jih je Andreja Polanec

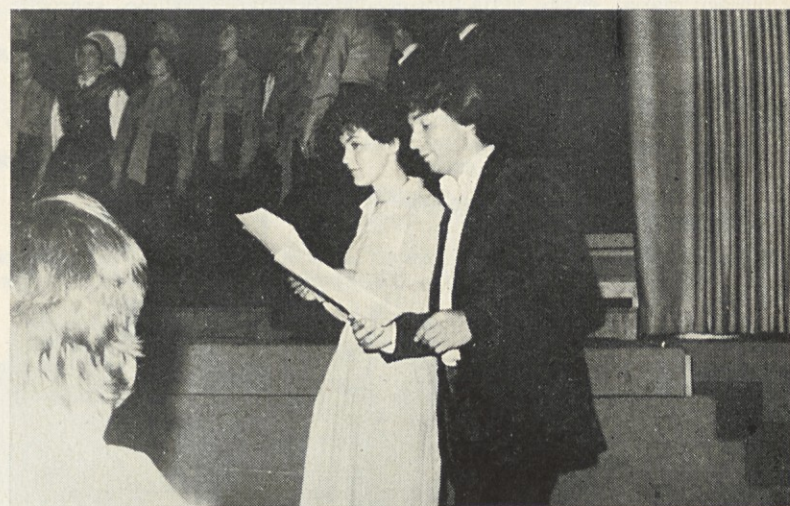
tu in pol delovanja komaj premagal začetne težave. Kljub temu, da je tako mlad, je poslušalce prijetno presenetil z že dokaj ubranim prepevanjem. Prihodnost zbora je v rokah pevcev samih in njihove zborovodkinje. Njihova

želja je, pritegniti v to zvrst kulturne aktivnosti predvsem še mlajše ljudi in tako gojiti in prenašati glasbeno izročilo slovenskega naroda iz roda v rod.

Ob takih in podobnih prireditvah občutimo, da smo v tistih ti-

Mešani pevski zbor Vevče vodi zborovodja Asta Baus, ki je po uspešno izvedenih pesmih sprejela čestitke predstavnice metalkinega zbora

Posamezne točke koncerta sta s prijetnim glasom in lepo besedo povezovala Alenka Mrhar in Ivo Kovačević

hih skritih globočinah vsi ljudje bratje bolj kot kjerkoli drugje, glasba pa je čudovit način zблиževanja in povezovanja ljudi.

In želja nas vseh je, da bi bilo v prihodnje še več podobnih kulturnih prireditev v lepem vev-

škem kulturnem domu, saj brez uspeha na kulturnem ter drugih področjih družbenega življenja tudi ne moremo uspešno razvijati ekonomske prakse.

Manca

Tako je odjeknila »Bilečanka«

Pred štirimi desetletji je med komunisti iz vseh krajev naše domovine v koncentracijskem taborišču v Bileči nastala ena najlepših in najhrabrejših revolucionarnih pesmi. 1. maja 1940 so prvič odjeknili stih: »Sredi pušk in bajonetov...«

Štiri desetletja so pretekla od takrat. V začetku januarja leta 1940, ko je Evropa odnehal mrak, je vladal Cvetković-Maček po vzoru fašistične Nemčije osnovala v Bileči koncentracijsko taborišče za politične zapornike in sicer pod pretvezo utrjevanja »vojnih delovnih enot«. V resnici pa je bil cilj: izolacija in preprečevanje nadaljnje aktivnosti najhrabrejših komunistov in njihovega vse večjega vpliva na široke množice. V taboriščni dnevnik je nek interniranec kratko zapisal: PRVI MAJ, »BILEČANKA«.

Iz albuma spominov

Ko listaš albume spominov bivših internirancev, te dokumente stalne razstave krajevnega muzeja v Bileči »Koncentracijsko taborišče Bileča — 1940«, lahko za beležiš veliko vtisov o dogodkih, ki so se odvijali pred štiridesetimi leti.

Dokumenti govore, da so bili v Bileči zaprti v glavnem vidnejši komunisti — člani Partije in napredni ljudje iz vseh krajev Jugoslavije. Med njimi so bili Moša Pijade, Ivo Lola Ribar, Ivan Milutinović, Kosta Stamenković, Todor Vujasinović, Pepca Kardelj, Milan Apih, Đorđe Andrejević Kun in drugi (skupno jih je bilo 80).

Bileča je bila izbrana kot mesto, kjer so jih mučili. Oblasti so smatrale, da se nikoli ne bo izvedelo, da se v mali hercegovski vasi nahaja tako taborišče.

Tudi če je bila Bileča oddaljena od prometa in večjih centrov, njeni rodoljubi niso bili izven časa in dogajanja. Nasprotno, že štiri leta prej je bila v vasi Fatnica formirana prva partijska organizacija. Partija je postajala v tem kraju vse bolj prisotna, k čemer je posebej prispeval študent prava, neumoren revolucionar, Miro Popara. Osvobodilne težnje ljudi bileškega okoliša so se vse bolj bohotile. Zahvaljujoč temu je bila zveza z zaprtimi zelo hitro vzpostavljena. Bileški mladinci in člani partije so naredili vse, kar so mogli, da bi olajšali položaj svojim tovarišem v taborišču ter jim vlili novih moči, da bi lahko vzdržali vse muke in težave. Po skrivnih kanalih so iz taborišča prihajala necenzurirana pisma taboriščnikov in potovala do Huma, od tam pa naprej...

Gromi protestov

Javnost je kljub strogosti režima izvedela za bilečansko taborišče. Napredni ljudje so širom domovine vzdignili svoj glas proti vladi in terorju v taborišču Bileča. Življenje internirancev je bilo izredno težko. Moša Pijade in Milutinović so žandarji potolkli že prve dni prihoda v taborišče.

Protesti so se pričeli z velikim zborom na beograjski univerzi, od koder so študentje poslali bilečanskim zapornikom pismo:

»... Mi študentje, nerazdvojeno

povezani s svojim delovnim ljudstvom, bomo do konca vztrajali v borbi proti pobesneli reakciji, ki hoče pogaziti naša načela in naša življenja. Požrtvovanje, ki ste ga pokazali vi, nam bo v tej borbi svetel vzor. Prejmite bratovske pozdrave od nekaj tisoč študentov, ki vas nosijo v svojih srcih in ki bodo nadaljevali vaš boj...«

Dr. Ivan Ribar je poskušal vse mogoče, da bi položaj internirancev v taborišču izboljšal.

Največje ohranjenosti je v taborišče prineslo »Odprto pismo« tovariša Kardelja, ki je bilo naslovljeno na podpredsednika vlade in predsednika Hrvatske kmečke stranke Vladimirja Mačka. Prav v tem pismu, napisanem v Ljubljani 6. marca 1940, je bilo najbolje opisano, v kako težkem položaju so bili interniranci.

Tudi v Hercegovini so bili protesti vse glasnejši. Ljudje so govorili: »Sramota je za svobodno Hercegovino, da se v njej nahaja taborišče, v katerem so zaprti sinovi tistih, ki so se borili za njeno svobodo.« Stanovalci Bileče so poslali k okrajnemu načelniku delegacijo in zahtevali, da se taborišče razpusti. Ena od delegacij je šla tudi v Cetinje, kjer je bil sedež banovine. Okrajna partijska organizacija v Fatnici je prav tako napela vse sile...

Pesem je pisalo življenje

V teh burnih dogodkih so slavili 1. maj 1940. leta. Taboriščniki so ga želeli proslaviti kar se da svečano. Zrak v prostorih zapora in v okolici so parali bajoneti. Moral si biti zelo hraber, da si tedaj upal

slaviti prvi maj. A slavili so ga! Kljub nemogočim pogojem življenja v taborišču so zaprti komunisti že sredi aprila pričeli pripravljati program. Poleg Internacionala so znali še mnogo ruskih, nemških in španskih revolucionarnih pesmi, vendar je nekdo predlagal, da bi bilo dobro sestaviti neko novo pesem, ki bi govorila o samih taboriščnikih in bilečanskem taborišču in to naj bi prvič zapeli na dan mednarodnega praznika dela. Poznani slovenski komunist Milan Apih je napisal pesem, ki se je vsem, ko so jo prebrali, zelo dopadla in takoj je dobila ime »Bilečanka«. Moša Pijade je takrat dejal: »Ta pesem bo odjeknila.« Tako se je rodila pesem časa, ko je Evropa gorela v fašističnem plamenu, pesem — simbol upora, simbol vere v zmago.

Pesem nove borbe. Bila je najprej napisana v slovenskem jeziku, Moša Pijade pa je poskrbel da jo je Todor Vujasinović prevedel v srbsčino.

Velikokrat so me spraševali — je pozneje pripovedoval Apih — kako sem napisal in skomponiral »Bilečanko«. Rodila se je potreba in pogoji, v katerih smo živeli. »Sredi pušk in bajonetov, sredi mrkih straž — teh besed se ni bilo treba izmišljati, ker so bile stvarnost, ki nas je obkrožala dan in noč. Besede so se spletle v rime v skladu z ritmom naših trudnih korakov, ki so odmevali po trdem hercegovskem kamenju in tako spontano našle svojo melodijo. Kadar smo šli k izvoru Trebišnjice, sem jo po poti tiho žvižgal in pozneje zapisal...

Pot, posuta z rdečimi rožami

Taboriščniki so se hitro naučili novo pesem. V jutru prvega maja so bili vsi na nogah, zbrani v mali sobici, ki so jo ponoči okrasili... Nekdo je imel kratek govor, nekdo je zrecital protestno pesem, nato pa so zapeli Internacionalo. Potem pa je, najprej tiho, potem pa na ves glas odjeknila melodija »Bilečanke«, odjeknila v veličastnem zboru Srbov, Slovencev, Makedoncev, Hrvatov, Črnogorcev...

Neustrašni komunisti so pristrčno drug drugemu voščili za praznik, nato pa skupaj odšli na zajtrk.

Ko so tega jutra šli skozi vrata zapora na sprehod v spremstvu žandarjev, jih je čakalo veliko presenečenje: pot, po kateri so hodili do izvora Trebišnjice, je bila posuta s cvetjem, z rdečimi rožami... Za te hrabre ljudi je bil to nepozaben prizor.

Cvetje je po poti posula bilečanska mladina, člani partije. Vedeli so, da gredo vsako jutro po tej poti na sprehod lačni komunisti, revolucionarji. In mislili so: ničesar jim ne moremo dati, toda cvetje jim bo v dokaz, da jih imamo radi in da smo z njimi... In zaradi teh rož bi lahko vsi izgubili glave... »In mi zaporniki smo šli po cvetni stezi,« se spominja Milan Apih. Ta dogodek je zapisan v srcu vsakega interniranca.

»Ogromna moč je bila v teh rdečih cvetovih,« pravi Apih. »Nas komuniste in progresivne ljudi iz Slovenije, Makedonije, Srbije... so poslali v Bilečo. Geograf-

(Nadaljevanje na strani 6)

Letovali bomo v Pineti, Rabcu in na Loparju

Počitnice so v tem času, ko so se že zaprla šolska vrata, naša najpogostejša misel. Res je, da smo se o načinu, kdaj in kako preživeti dopust, odločili že zgodaj, sicer pa so naši pogledi glede načina, kako preživeti prosti čas, dokaj različni. Medtem, ko si nekateri želijo morja in sonca, so želje drugih drugačne. Nekateri izmed nas bodo preživeli dopust kar doma. Tudi v tem primeru je veliko možnosti za sprostitev. Če takšen dopust popestrijo še enodnevni izleti v naravo, povezani z obiskom zgodovinskega kraja, je tudi to prijetna sprostitev. Vsi pa si pri tem želimo eno, da se prav v času dopusta sprostimo in nabereemo novih moči za boljše delo.

Tako kot vsa pretekla leta bomo tudi letos letovali v počitniškem domu Pineta in v prikolicah. Prosta mesta v počitniškem domu so bila zasedena takoj ob razpisu v mesecu marcu, enako velja tudi za prikolice.

Počitniški dom smo uradno odprli 15. junija. Osebe, ki bo letošnje leto skrbelo za dopustnike v Pineti, sestavljajo skoraj vsi stari znanci iz preteklih let. Morda še novica, da smo v počit-

niškem domu postavili še dve hišici, ki pa sta trenutno še v montaži. Tako bo letovanje v njih po vsej verjetnosti možno šele v sezoni 1981.

Pred pričetkom sezone so naši vzdrževalci postorili veliko vzdrževalnih del. Tako je bila ponovno urejena že močno poškodovana plaža, odpravljene pa so bile tudi vse pomankljivosti v hišicah. Upamo, da smo vzdrževanje opravili dobro, sicer pa oceno o tem prepustimo našim gostom.

Vse, ki bi želeli letovati v Pineti, vljudno vabimo, da se oglasijo — morda se bo našlo kakšno prosto mesto.

Letovali bomo tudi v Rabcu in na Loparju. Tako so želeli dopustniki, ki so se odločili za letovanje v prikolicah. Želji smo ustregli in po predhodnem dogovoru z recepcijami avtokampov namestili prikolice v Rabac in na Lopar.

Uporabnikom želimo sporočiti, da so bile prikolice pred odhodom temeljito očiščene in pričačujemo, da bodo takšne tudi ostale.

Vsem, ki boste letovali v Pineti, v prikolici pa še drugje, želimo veliko sonca in prijeten dopust.

R. J.

Uspešno sodelovanje že vrsto let družijo osebe počitniškega doma, ki pridno dela takrat, ko mi uživamo dopustniške dni

Upravnik Rado in kuharica Marija tudi letos skrbita za goste v počitniškem domu v Pineti

Tako je odjeknila »Bilečanka«

(Nadaljevanje s strani 5)

ske so nas izolirali in vrgli v »tuj« svet misleč, da nas bodo Hercegovci pojedli. Nam pa so Hercegovci nasuli cvetja na pot...».

Ta velika gesta Bilečanov je vlivala taboriščnikom novih moči. Še močnejše se je njihova revolucionarna kri začela pretakati po žilah in ko so tega majskega jutra prispeli na izvor Trebišnjice, so ponovno vpricho presenečenih žandarjev z gromkim glasom zapeli »Bilečanko«, katere melodija jih je pozneje spremljala na vsakem koraku.

»Bilečanka« je izredno hitro prodrla skozi zidove taborišča. Interniranci so jo poklonili bilečanski mladini in preko te se je prelila v svet. Do mladih v Bileči je prišla pesem preko nekega zapiska spominov, kjer so bili na prvih straneh napisani stih in

note »Bilečanke« v slovenščini in srbohrvaščini, na naslednjih straneh pa je bila za vsak stih narisana odgovarjajoča slika. Na eni od strani je pisalo: »Taborišče nam bo ostalo v strašnem, a prebivalci Bileče v najlepšem spominu.«

Melodija »Bilečanke« je v letih borbe odzvanjala po domovini. Tudi danes je simbol borbe in zmage, bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti; postala je ena najpriljubljenejših pesmi naše revolucije. Postala je pesem — himna revolucionarjev naše zemlje, pesem vseh Jugoslovancev.

Koncentracijsko taborišče v Bileči je bilo razpuščeno pod močnim pritiskom javnosti v jeseni 1940. leta. To je bila še ena velika zmaga komunistične partije in vseh, ki so ljubili napredek in svobodo.

Mišo Kisić

(prevod iz srbohrvaščine V. B.)

STRELJANJE

Na avtomatskem strelišču v Športnem parku Slavija je komisija za šport in rekreacijo naše DO izvedla prvenstvo Papirnice Vevče v streljanju z zračno puško. Tekmovanje je bilo v ekipni in posamični konkurenci.

Zmota

V aprilski številki našega glasila smo v sestavku »Uspešna krvodajalska akcija« zaradi nepravilnih informacij zapisali, da se tistim krvodajalcem, ki gredo na odvzem dragocene tekočine — krvi — izven organiziranih akcij, ti odvzemi ne evidentirajo tako, kot so evidentirani darovalci krvi ob organiziranih akcijah. Ta trditve ni pravilna. Večkratni darovalec krvi in organizator akcij v TOZD Tehnični papir tovariš Jože Gal nas je opozoril na neresnično informacijo. Na Zavodu za transfuzijo krvi evidentirajo prav vse odvzeme krvi, zato noben krvodajalec ni prikrajšan pri skromnih pozornostih, ki so jih krvodajalci deležni v obliki priznanj, značk, plaket ipd. Sicer vemo, da krvodajalci, ki s svojim dejanjem rešujejo človeška življenja, sploh ne mislijo na kakršnakoli priznanja, ampak na sočloveka, ki mu s svojo darovano krvjo pomagajo, prav pa je, da se jim družba oddolži s svojo pozornostjo in tudi prav je, da so informacije točne in resnične.

Uredništvo

Šport in rekreacija

Med ekipami se je najbolj odrezala ekipa TOZD Blagovni promet, ki je zadela 451 krogov v postavi: Matija Lampelj, Brane Marolt in Igor Špunt. Drugo mesto je osvojila ekipa TOZD Grafični papir s 386 krogi in tretje mesto TOZD Tehnični papir s 383 krogi.

Najbolj zanimiv del tekmovanja je bil prav gotovo obračun med posamezniki. Najbolj se je izkazal Igor Špunt, ki je zmagal s 172 zadetimi krogi od 200 možnih. Boj za drugo mesto se je končal neodločeno, kajti Tone Zupančič in Franc Škrubelj sta zadela vsak po 161 krogov. Tretje mesto je osvojil Matija Lampelj s 151 krogi.

Tekmovanje je potekalo nemoteno, za kar gre zasluga tudi SD Bine Gajzer. Upajmo da bo takih tekmovanj še več, kajti na razpolago imamo zares lep športni objekt, obenem pa je strelska rekreacija ena najcenejših.

NOGOMET

Ekipa naše DO dosega vse večje uspehe na tekmovnem področju. Po lanskem uvrstitvi v sredino lestvice v občinski VII. TRIM ligi, so fantje letos zagrabil v tekmovanje po prvem delu končali na drugem mestu. Ekipa, ki nastopa v postavi: Milan Vujović, Jani Dimnik, Mare, Sreč in Franci Skubic, Viktor Bukovec, Milan Cerar in Sime Grigič, je v spomladanskem delu izgubila eno samo srečanje, eno odigrala neodločeno, v vseh ostalih (7) pa zmagala in tako zbrala 15 točk, kar je odlična osnova za vnaprej in za osvojitve 1. ali 2. mesta, ki pelje v višjo ligo.

V dosedanjih srečanjih so se kot strelci golov najbolje izkazali: Jani Dimnik, ki je dosegel 13 zadetkov, Milan Vujović 10 in Sreč Skubic 3.

PLAVANJE

Pred kratkim je bil na Vevčah ponovno ustanovljen Plavalni klub Slavija, ki je pred leti že dosegal odlične rezultate tudi v zveznem merilu. Klub bo pričel z delom, člani IO in ostalih organov v klubu pa upajo, da jim bo do pričetka naslednje sezone uspelo zbrati 4 do 5 skupin otrok, ki bi že redno vadili pod strokovnim vodstvom.

Tudi na športno rekreativnem področju je klub že zastavil delo in sicer v obliki tečajev za otroke VVZ, osnovne šole in za odrasle.

Izvršni odbor kluba se že pogovarja za redno vadbo tudi v zimskem času in sicer v centralnem kopališču Tivoli. Klub bo tudi poskrbel za vzgojo lastnega kadra, ki naj bi bil osnova za bodoče delo in doseganje vrhunskih rezultatov v zveznem merilu.

Plavalni klub, katerega novi predsednik je Srečo Andrič, je sestavni del obstoječega Športnega društva Slavija, ki prav zdaj postavlja »na noge« tudi ostale sekcije, kot je npr. nogomet itd.

Naj povemo še to, da bo plavalni šport resnično zaživel le ob pomoči naše delovne organizacije, krajevne skupnosti in vseh ostalih družbenopolitičnih organizacij. Seveda pa je tudi od staršev odvisno, kako bodo znali svoje otroke navdušiti za ta zdravilni šport.

A. S.

Delo, lov in ribolov

Delo je naredilo iz opice človeka; mnoge opice pa so raje delo zamudile in ostale — opice.

Ko je človek živel v kameni dobi in ga je zeblo, je ubil medveda, da je dobil kožuh, ulovil ribo, da je nasitil otroke in družico (žen še ni bilo in magistrata v votlini tudi ne). Populil je pleve in gojil žito ter užilne gomolje. Pred večer si ni razbijal glave s tem, ali naj dela ali ne. Nekaj ga je sililo, da pač mora živeti, zato je šel iz votline na lov in ribolov. Raje je s kamnom ubil bizona, kot da bi od lakote umrl.

Ko se je skrtil med zidove koč, se zavaroval in napolnil kašče, ga je nujnost, da je ubijal za kožuh in meso, nenadoma minila. Vedno več je bilo možnosti, da se je delu izmuznil ali pa se je odločal, če naj bi delal ali ne. Nekaterim je delo postalo potrebno; radi so ga opravljali in v njem uživali, drugim pa je delo postalo neznanstvo zoprno. Pobrli so vse kožuhe v vasi, zapregli govedo in šli prodajati kože. Za izkupiček so si lahko privoščili opojno pijačo, poležavali v prvotnih gostilnah, kjer so jim stregle delno kožuho-vinasto oblečene pranatakarice; igrali so lahko za pisane kamenčke.

Tako so se eni odtegnili delu, lov in ribolovu ter ga prepustili drugim. Nekateri so delu lahko pobegnili, drugi pa so še vedno lovili. Še danes je lov privilegij nekaterih.

Profesionalni delavci so se izoblikovali v velikih družinah. Lovci na medvede, ki ni mogel v votlini poslušati kričanja šestih otrok in prenašati žene, ki je mahala z gorjačo, je preprosto šel v naravo loviti, pa naj je deževalo ali ne. Zatekel se k delu — lovu — kot rešitelju.

Sosed v sosedni votlini pa ni imel otrok, poleg tega ga je grela lepa žena in sploh... Ta je pred delom bežal pod kožuho-vino, dokler ga pač ni zasačila lakota. Ti ženskarji so bili praočetje delomrznežev.

Bili so lovci, ki niso nič ujeli ali pa jih je medved poškodoval in niso več dovolj hitro tekli. Ker niso več dohitevali divjadi, so začeli rezljati kipe medvedov. Vso zatajevano bolečino, ves rodovni ponos, vso zgodovino plemena so izlili v kamen ali les. Boleča so rojevali prvo delitev dela. Tako niso zapadli v malodušje in melanholijo ter so ohranili svojo življensko radost.

Tako je šlo človeštvo sreči naproti; zamenjavalo je tri kožuhe za en dober lok. Potem pa je neki norec izumil denar. V kovance se je skrilo delo tisočeri rok. Zdaj gre to delo tisočeri rok iz rok v roke.

In prišel je čas, ko nihče več ne beži v delo, to je v denar, da bi šel iz rok v roke. Raje steguje roke razvite ali nerazvite in čaka, da dobi kovanec, v katerem je skrito tuje delo.

Ivan Cimerman

Poskušajmo si zapomniti

Papirničar Pepe je z zavistjo spraševal sodelavca Jožeta: »Kje si dobil tako imenitno uro brez pokazateljev? Številke se kar same vrtijo.«

Anekdotico smo si izmislili, da bi nas še enkrat opozorila na nemogočo rabo besede, ki je trenutno strašansko moderna — pokazatelj.

Beseda pokazatelj ima v slovenskem pravopisu 1962 oznako o, kar pomeni, da beseda ni dovoljena!

Ali ni lepše, če rečemo namesto: bilančni pokazatelj — bilančni kazalci ali srednjeročni planski pokazatelj — srednjeročni planski kazalci itd.

In še: Saj vendar ne rečemo, da ima ura dva pokazatelja in da ura prikazuje dvanajst ali plan prikazuje... itd.

Gre torej za nedovršni glagolski koren pri glagolu kazati in njegovi samostalniški izpeljanki kazalec (ci). Kazalci, torej stalno nekaj kažejo.

Hkrati pa je bilanca pokazala (dovršno enkratno dejanje), da je uspeh gospodarjenja slab.

Vilfan

Stabilizacijski recept

(Izposojen humor iz glasila delavcev Hidromontaže)

Količino doseženega celotnega prihodka iz leta 1979 preljuje z vročo mastjo, da zakrke in ohrani vse koristne in hranilne snovi, nato pa to takoj postavite v močno segreto pečico. Še prej seveda vse skupaj temeljito operite, vendar naj pranje ne traja predolgo.

Oprano živilo začnite s šibkimi, prebavljivimi resolucijskimi omejitvami, obložite z dvajsetimi procenti povečanim izvozom, potrebite z na drobno sesekljano inflacijo in na vrh vsega položite jajce, nadevano s produktivnostjo. Jed je tako do polovice gotova, če pa imate radi finese in pikant-

nosti, vse skupaj marinirajte s samoupravnim dogovarjanjem in planiranjem ter pustite vzhajati nekaj dni. Šele nato spečete pri temperaturi 300°C.

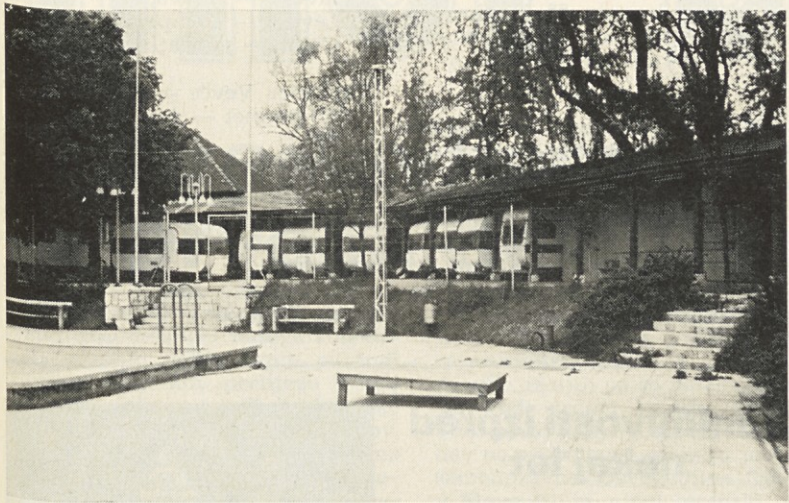
Če ste se recepta natančno držali, bo jedi dovolj za ves kolektiv, če nameravate povabiti tudi goste, servirajte jed obvezno z družbenim dogovorom.

Ne pozabite na bilančno razporeditev in garniranje z AOP podatki.

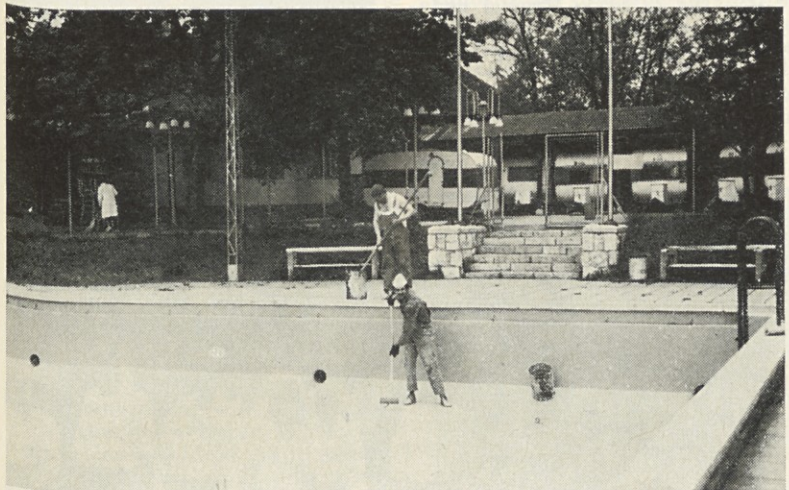
Zraven sodi vino »Nagrajevanje«, ohlajeno na novembrsko stanje 1979.

Dober tek!

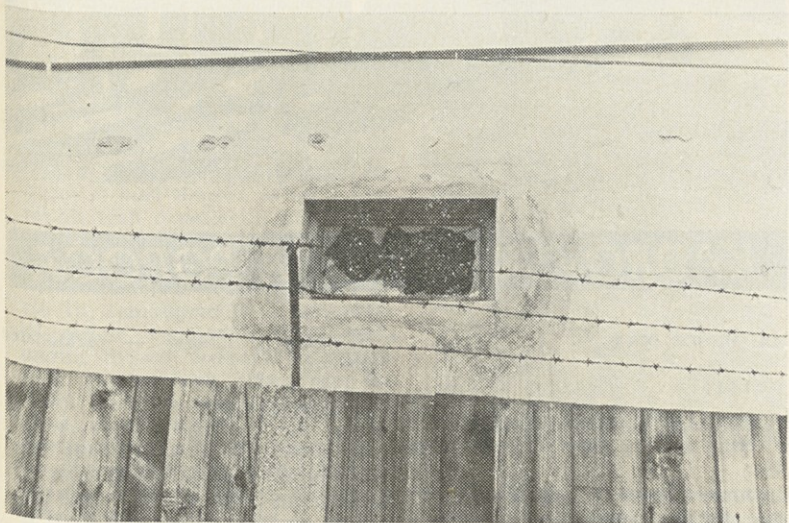
Letno kopališče Vevče je pripravljeno pričakalo vroče poletne dni

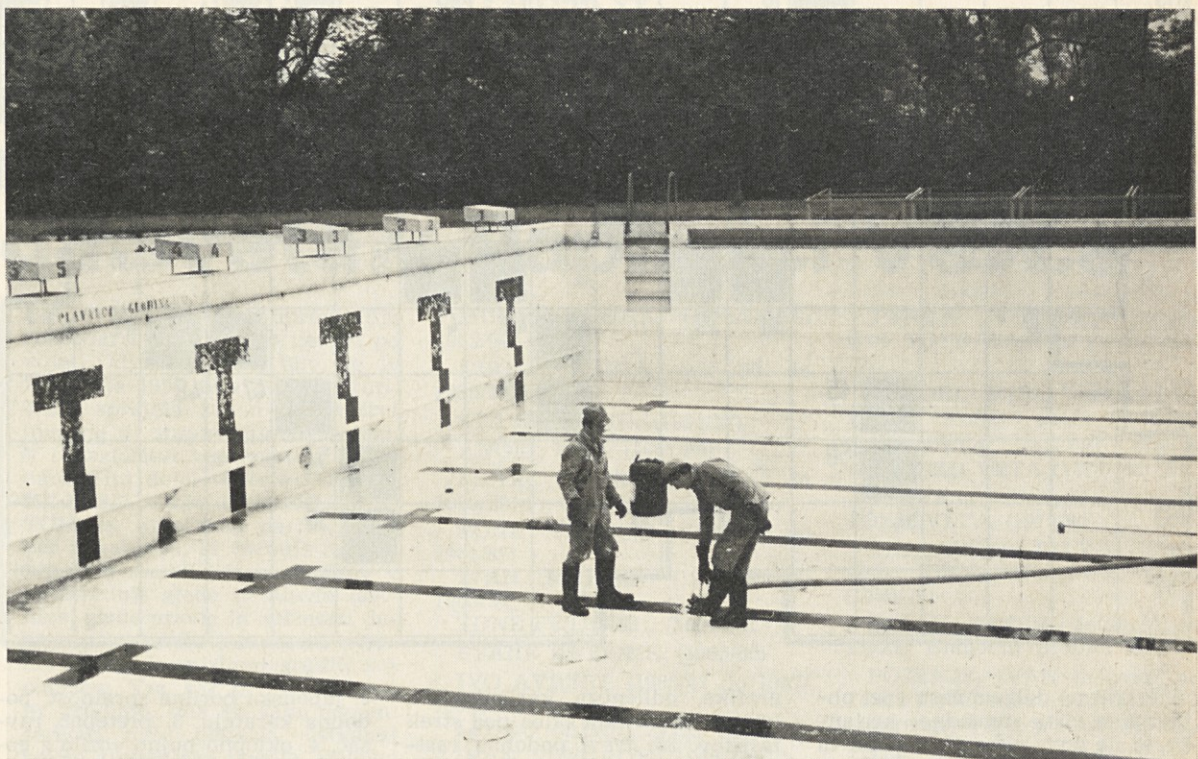
Takole so počitniške prikolice prezimile v letnem kopališču. V začetku junija pa smo jih preselili na Lopar in v Rabac, kjer bodo našim delavcem služile za domovanje v času letnih dopustov

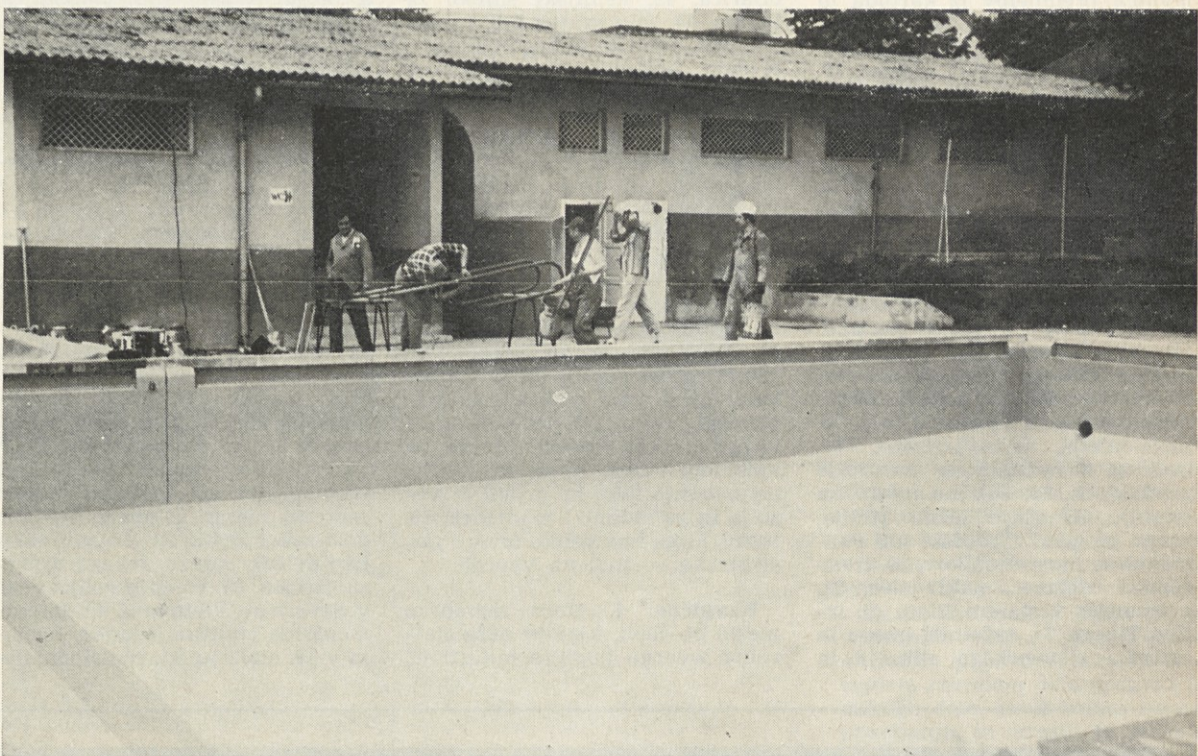
Poleg pleskanja bazena, je bilo potrebno tudi okolico lepo urediti

Objestnost nekaterih mimoidočih prav nič ne koristi čistilni napravi na letnem kopališču

Letno kopališče je bilo ustrezno pripraviti za novo kopalno sezono. Bazeni so v neskaljeni modrini sprejeli prve kopalce v začetku junija. Sedaj je v kopališču pravi živ-žav

Tudi stopničke za dostop v vodo je treba pregledati in popraviti

»TISOČ DELAVCEV — SODELAVCEV«

Skrb za koristno izrabo prostega časa

Kulturno življenje delavcev sodi med temeljne smeri družbenopolitične in idejne dejavnosti sindikata. Za uspešno izvrševanje teh nalog in v skrbi za kulturno življenje naših delavcev, predvsem za koristno izrabo prostega časa, deluje tudi ODBOR ZA POSREDOVANJE VSTOPNIC pri konferenci OOOZS. Odbor deluje že drugo leto v naslednji sestavi:

- Ilovar Sonja,
- Magdič Zdravka,
- Cimerman Tone in
- Štamcar Marinka.

Z organizacijo obiskov raznih predstav smo v letu 1979 posredovali vstopnice za naslednje prireditve:

- Poletni festival Križanke,
- Slovenska popevka in

— Dnevi Tbilisija in Gruzijske kulture v Ljubljani.

Te prireditve si je ogledalo 454 članov kolektiva. Lastni prispevek pri vstopnicah je bil 10, - dinarjev, kar je bilo tudi zagotovilo za resno udeležbo.

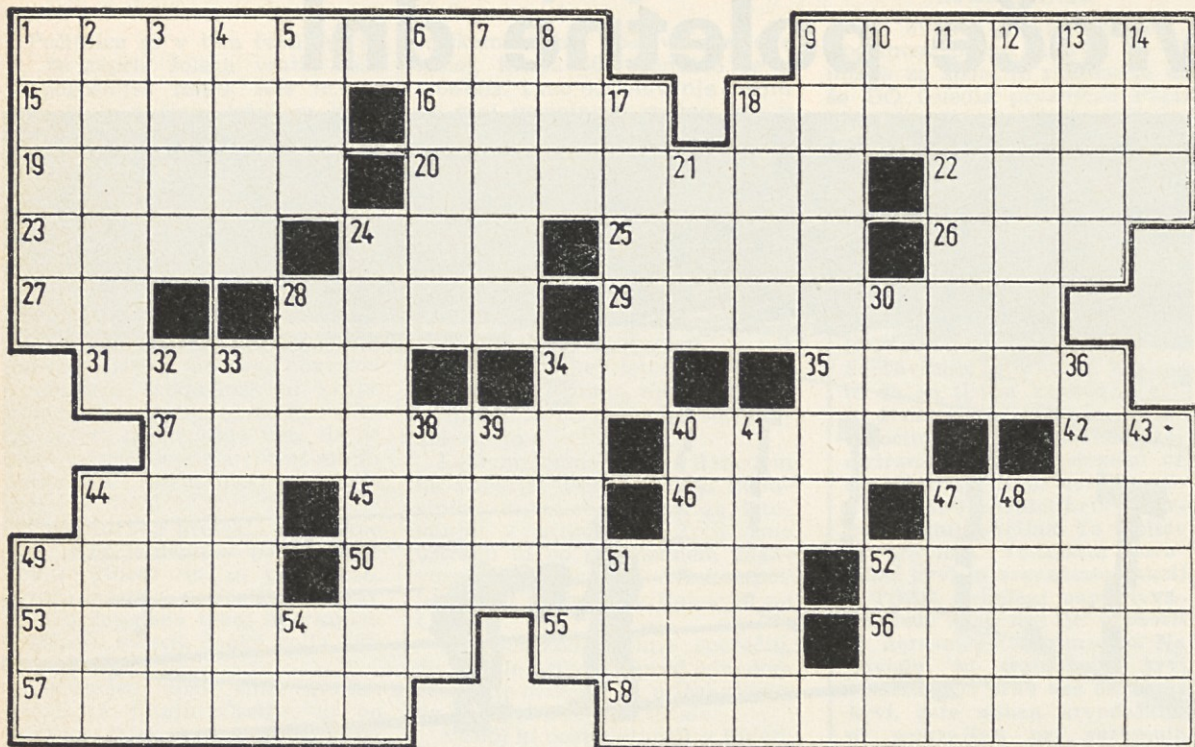
V letošnjem letu, v letu stabilizacije, bomo, oziroma smo že posredovali vstopnice, za poletni festival v Križankah. Prijav je bilo zelo malo, kar ni razveseljivo glede na število vseh zaposlenih v naši delovni organizaciji. V letošnjem planu so še vstopnice za Slovensko popevko in še kakšno drugo prireditev, če bo dovolj zanimanja. Z obiskom predstav nedvomno bogatimo kulturno raven posameznika in s svojo udeležbo dajemo priznanje izvajalcem — umetnikom.

Sonja Ilovar

Ce je vreme lepo, kopalcev tudi v dopoldanskem času ni malo

Križanka

Tokrat po dolgem času spet objavljamo čisto »navadno« križanko, ki ne terja nobenih navodil za reševanje. Povemo naj le to, da je v njej precej pojmov, ki so v tesni zvezi z našo dejavnostjo.

Vodoravno: 1. tovarna ali delavnica predmetov iz kartona in lepenke, tudi naziv takih izdelkov, 9. geometrijski lik, elipsa, 15. nasprotnik, spodrivač, tekmeč, 16. ime ruskega pisatelja, pesnika in publicista Erenburga, 18. velika, 2150 km dolga reka v Burmi, ki se zahodno od Ranguna izliva v Indijski ocean, 19. vrsta glasbila, drugo ime za gosli, 20. veliko naselje na sotočju Save in Sore s tovarno celuloze in papirja v bližini, 22. pomembno izvozno pristanišče ob vstopu v Rdeče morje, prestolnica Južnega Jemena, 23. ime znamenitega filmskega igralca Douglasa, 24. tesen stik, povezanost, spojenost, 25. prostorninska mera za vino, 56 litrov, 26. ptica ujeta, vrsta jastreba, 27. predlog z roditeljem, nasprotje predloga k, 28. antično mesto na ozemlju današnje južne Italije, znano po grški filozofski šoli Parmenidesa in naslednikov, 29. transportni delavec, nakladalec, 31. pristanišče v starem Rimu ob izlivu Tibere, 34. začetnici imena in priimka slovenskega slikarja in

grafika, odličnega karikaturista, ki je preminil kot talec pod streljo fašistov, 35. travi podobna rastlina, ki raste zlasti na vlažnih tleh, 37. ogrinjalo iz lahke, tanke, mrežaste tkanine, pajčolan, 40. stara kulturna rastlina, v Aziji že tisočletja važna poljščina, zlasti oljarica, 42. kemijski simbol za lantan, 44. zelo kratek čas, trenutek, 45. začetek nekega dejanja, običaja, običajno prve napisane strani v knjigi, ki pojasnjuje kasnejše dogajanje, 46. zgodovinar in borec za narodne pravice Slovencev na Koroškem (Lojze), 47. ozek kos blaga ali usnja, pašček, 49. ime makedonskega pisatelja Čašuleta, 50. strokovnjak na področju, ki ga preučuje veđa o dedovanju lastnosti organizmov, 52. karakter, značaj, 53. slovenski gledališki in filmski režiser (Igor — Na valovih Mure), 55. brezkončni, vrteči se del papirnega stroja, na katerem se tvori mokra plast papirnega traku, 56. leva stran v knjigovodskih kontih, kamor se vpisujejo obremenitve, 57. majhno nebesno telo, ki prileti iz vesolja in ga vidimo kot utrinek, 58. naziv, ki ga ima veliko tovarn naše stroke — tudi na Vevčah.

Navpično: 1. staro slovensko mesto ob Savi, kjer je naša največja tovarna papirne industrije,

2. japonska borilna spretnost, podobna karateju, 3. pretepač, ravsar, 4. oklopno bojno vozilo z gosenicami, 5. levi pritok Donave v Romuniji, dolg 700 km, 6. francoska filmska igralka (Anouk), 7. organ pri človeku in živali, ki izloča tekoče snovi (pot, žolč, slina), 8. pogan, včasih tudi velikan, 9. večje naselje v Mežiški dolini s tovarno lepenke, 10. začetnici našega epskega pesnika (Mejnik), 11. človek, ki nespametno in vsebinsko prazno govori, blebetavec, 12. naselje pri Zidanem mostu s tovarno papirja, 13. povišana ploščad v gledališču, 14. žganje z okusom po brinavih jagodah, 17. naplačilo, predujem, akontacija, 18. božanstvo, vzor, malik, 21. reka v SZ, desni pritok Volge, tudi levi pritok Angare, 24. potepin, zapeljivec, razuzdanec, 28. nemški števniki (en), 30. nekdanja portugalska kolonija na zahodni obali Indije, 32. kratko bodalo, navadno s trikotnim rezilom, 33. skupni naziv izdelkov naše TOZD VETA, 34. podzemeljsko kraljestvo v grškem bajeslovju, svet senc, 36. mesar, ki mu je osnovno delo zakol živali, 38. droben, majhen delček poseka nekega drevesa, trščica, 39. srednje velika reka v Severnem Vietnamu, 40. instrumentalna ciklična skladba, nastala v 16. stoletju, 41. zemeljsko de-

lo, izkopavanje, 43. japonsko pristanišče na otoku Honšu, 44. grške boginje letnih časov, 47. vrsta voz z vojaškimi potrebščinami, hrano itd., pratež, 48. pri Judih častni naslov učenjakov ali pismoukov, 49. kratica za Komunistično partijo Makedonije, 51. posebna oblika ali zvrst kakega izdelka, značilni predstavnik vrste, 52. kratica ene od obeh nemških držav, 54. kemijski simbol za nobelij.

V počitniških dneh vam želimo obilo užitkov tudi ob reševanju križanke. Rešitve pošljite v oddelku za informiranje do 10. avgusta 1980 (časa za premišljevanje bo tokrat več!).

Izrebrali bomo tri nagrade in sicer: prvo za 150 din, drugo za 100 din in tretjo za 50 din.

REŠITEV ZLOGOVNICE V LIKIH

Vodoravno:

1. Sparta — obloda,
2. epilog — magnet,
3. Trnovo — novela,
4. licman — unikat,
5. zavora — sprava,
6. Levant — Pompej,
7. ščetar — petica;

Papirnica Vevče — tovarna, Blagovni promet — delavec.

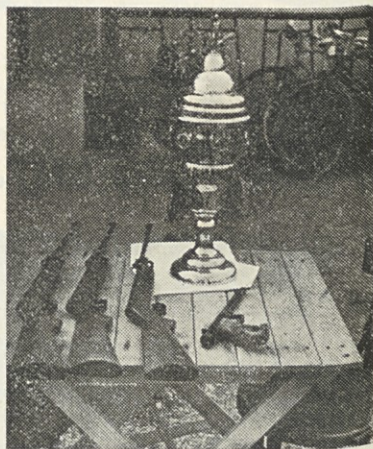
Srečo pri žrebu so imeli

1. Talič Katica — prva nagrada (150 din)
2. Cerar Milan — druga nagrada (100 din)
3. Naraglav Jože — tretja nagrada (50 din)

Zanimivosti izpred nekaj let

Leta 1964 je bil v Hrušici podeljen strelski družini »Bine Grajzer« tale pokal (foto Ciril Zupančič)

Pred približno 10 leti se je strelska ekipa takole organizirala za tekmovanje (foto Ciril Zupančič)

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

ZA MESEC MAJ

Prišli:

Habič Ana — obratna snažilka
Jerih Igor — zidar II — prišel iz JLA
Kunaver Dušan — paznik pap. stroja — prišel iz JLA
Delibegović Anže — pom. del. v kovinski del. — prišel iz JLA
Kochar Aleksander — pom. vodje zavijalnega stroja formatov — iz JLA
Lalič Zivorad — vnašalec vlaknin — prišel iz JLA
Lampič Tomislav — strugar III — prišel iz JLA
Mostarac Marjan — pospravljač izmeta
Ljubijankić Hazim — II. pom. preč. rezal. stroja
Duranović Mirzet — II. pom. preč. rezal. stroja
Janković Ljubomir — pripravljalec pap. mase
Levec Lidija — referent v nabavi II
Omanović Sajid — vnašalec vlaknin — prišel iz JLA

Odšli:

Kochar Aleksander — pom. vodje zavijalnega stroja formatov
Avdić Nazif — pom. kuharja I.
Gašperlin Ciril — vodja stroja za zavijanje malih formatov
Timarac Dušan — vnašalec
Jerih Irena — administrator
Hasanić Mehmed — I. pom. preč. rezal. stroja
Pavlović Miroslav — pom. zavijača papirja
Đurđević Đorđe — pom. vodje zavijalnega stroja formatov
Sutulović Bogoljub — pripravljalec pigmentov

Trifunović Mihajlo — razkladač surovin

Poročili so se:

Savković Marko s Pavlović Nado
Radumilo Ilija z Vučković Sretano
Andrić Srečko z Vintar Andrejo
ČESTITAMO!

Rodili so se:

Suljić Safetu hči Edita
Svetek Francu sin Matija
Zaberl Radotu in Vidi sin Peter
Matejević Obrenu hči Harijeta
ČESTITAMO!

NAŠE DELO

Glasilo delovne organizacije Papirnice Vevče — Izdaja ga delavski svet — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Vida Bartol — Uredniški odbor: Danilo Škerbinek, Ignac Zajec, Jože Marolt, Franc Fras, Silvo Razdevšek, Ivo Bogovič, Andrej Grad — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, ČGP Delo — TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tiskarna tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov

Časovna pot Vida Bartol